

ПЛАМЕН ЧЕТЕЛЯЗОВ

ПАРАНОЯ

chitanka.info

1.

ТЕПЕТАТА НА ПЛОВДИВ

Няколко дни ръмеше тихо и продължително. Любимото ми време — мрачно, дъждовно и свежо. След това дойде слънцето с огнените си целувки и животът разцъфна. Харесва ми, когато мирише на пролет повече отколкото на кучешки лайна. Харесва ми, когато е април, а аз лежа на влажната трева някъде по тепетата, зяпам безцелно звездите, а вечерният хлад изпива алкохолното опиянение от горещото ми тяло. Понякога, когато съм по-малко пиян, се сецам за стотиците спринцовки, разпръснати наоколо, и всичките болести, които мога да хвана, ако случайно се убода на някоя от жадните студени игли. Друг път, когато съм напълно трезв, се сецам за децата, които съвсем нарочно са забождали студените игли във вените си, примесвайки алчната синтетична забрава със собствената кръв. Най-често обаче съм доволно наквасен, просто лежа на тревата и зяпам цигарения дим, който се разтваря далеч преди да докосне звездите. Твърде далеч...

И не ми е никак лошо. Бавно, спокойно и красиво. Огромна луна, която със сребърни пръски рисува бляскави паяжини по тревата, бръшляна и листата на дърветата. Песента на птиците, преплетена с тихия градски тътен. И всичките мои мечти, скрити от чуждата суета и собствените комплекси.

Може би това е щастието. Или по-скоро това е свободата...

Все едно.

Върши работа.

2. САМООПРЕДЕЛЕНИЕ

Най-първите детски спомени, са изтъкани само от сенки. Някои обаче са огнени. Дълго пазех по-ясните в чекмеджетата на своите сънища. И когато заспивах, те ме връщаха в Ивайловград. Нашите заживели в родното място на майка ми, когато съм бил на 3 години. Не са го искали, но годината е била 1985 — безумието на зрелия социализъм тогава консумирал съдбите на хората, точно както безскрупулността на алчните мутри го прави днес. Ивайловград е малко южно градче отгатък Родопите. Там дъхът на Средиземно море роши чорлавите склонове на Орфеевата планина, а лятото си шепне със зимата. Освен това Ивайловград е магическо място. Всъщност за мен е магическо, а за много други прокълнато. Там има само старци и деца. Младите хора, които попаднат в градчето, моментално грохват от старост или се вдетиняват неусетно. Добрите остаряват, защото вкусят от началото на човешкия кръговрат, отпиват от емоциите на изгубената невинност и повяхват в утопията, както спаружените белополенски черници в края на лятото. Лошите хора, обратно, се подмладяват. Имунизирани от емоциите, те започват да вършат пакости, защото няма какво друго да правят. Пият, изневеряват си и се карат. Това е причината, поради която в Ивайловград всички са или много-много стари, или много-много млади. Бабите гледат лимони по стълбищата на следвоенните тухлени кооперации — блокчета с дъх на винени бъчви, окончаващи с асфалтови покриви. В това време дядовците са се събрали по ленивите пейки, изпружили са вдървени тела под сянката на наровеите, почиват заедно с полегалите бастуни и замислено отпиват от домашната гроздова ракия. А децата... Но не вдетинените пораснали, а истинските малчугани. За тях там е рай, страната на чудесата. В Ивайловград червеите на времето са прояли огромни дупки в пространството, истински проходи между измеренията. А вълшебните ивайловградски котета смело превеждат дечурлигата през тунелите. От място на място, от време на време.

Свежите гласчета на дребосъците къдрят листата на градските смокини, а после, едва минута по-късно, потъват в лепкавото ухание на смолата по баирите. Лъчистият им смях се къпе във водите на Арда, а после лети с вятъра, който живее из степите край руините на Армира. А от онези лозя се вижда гръцко — там, където белите къщурки са накацали сред изгорените стърнища. Как ли изглеждат нашите кирпичени къщурки на гърците? А дали изобщо поглеждат насам? Хващам бас, че вечер при тях също ръси от звездния пърхот. Знаете ли — когато през нощта дневната светлина тихичко дреме, нейните сънища се прожектират в небето над Ивайловград.

Такова е градчето в моите спомени, в моя свят. Предполагам, че за реалността е съвсем друго — чезнещо населено място в откъснат регион на бедна държава, ограничено село, където не се случва нищо освен първичните комплекси на местните жители, които затова пък се случват вечно. Но аз не вярвам на реалността. Тя беше първата, която ме обиди, че съм грозен. Вече живеехме в родния Пловдив, а магията на Ивайловград се намираше през няколко планини и не можеше да ме защити. Бях на 7 или 8 години, а вина носи и старото портманто — мрачен циклоп-иконом, който все още дебне до входната врата на стария апартамент с немигащо огледално око. Липсва ми. А тогава бях твърде малък — стоях пред огледалото и не се харесвах. Комплексът трябва да е вдъхновил ленивото пробуждане на аза и първите плахи опити за самоопределяне. При мен е проработило така. При други е проработило точно на обратно. Представете си малки невинни момиченца, чийто бистър поглед гали огледалото — там, където сините като ириса панделки са втъкани в слънчево русите букли. Вие си го представете, защото на мен ми е трудно. Винаги притичвах покрай своето отражение, толкова не ми харесваше, че чак ме дразнеше. И докато някои изучавали своята физическа метаморфоза и отбелязвали с драскотини на тръбите от парното своето израстване, аз съм бил зает с болезненото занимание да отричам себе си. Не забравяйте, че съм бил дете и съзнателното самоотрицание не е било възможно. Наместо това съм започнал да преиначавам фактите и така още от малък посветих живота си на обречената борба срещу реалността и нещата, които не могат да бъдат иначе.

3.

ДОБРО УТРО

Рязко отварям очи. Изплувам стреснато в себе си. Поемам панически глътки от горещия въздух. Пресъхналото гърло се раздира в суха задавена кашлица. Ръцете стискат намачканите потни чаршафи. Треперя леко. Нормално е. Свикнал съм да се будя така — задушен от мрака на съня, който притиска всеки фрагмент от неадекватното съзнание, преди мозъка да се разсъни напълно. В началото мислех, че това са кошмари, които се провират през пролуката на непонятното, дебнещо зад притворените клепащи.

Спомням си как грижливо поставях тетрадка с химикал до леглото. Виденията на съня са най-ярки веднага, щом се събудиш. Тогава все още можеш да уловиш огнените им нишки, да се плъзнеш по тях и да превъртиш на обратно съществуването си в непонятното на собственото съзнание. Аз грабвах химикала и описвах в тетрадката този втори живот, който всеки живее, без дори да се сеща за него. Предполагам, че тази моя страст бе продиктувана от силната ми любов към живота. Не исках да изгубя нито миг съществуване, дори в нереалното. Наслаждавах се дълго на странното си хоби. Не обръщах внимание на парещото напрежение в тила, докато напъвах сънени мозък да си припомни къде беше отвел съзнанието вечерта. А може би трябваше.

Вече не пазя тетрадка до леглото. Няма смисъл от нея. Сънищата ми изчезнаха. Няма ги. Стопиха се. Стремехът да ги описвам рационално, доколкото мога, ги прогони от мен. Не сънувам. Щом заспя, там има само мрак. Тежък мрак, мачкащата чернота на нищото, която ме задушаваше с клиничната си липса. За мен нищото има цвят — черен и сух.

Лъчите на слънцето нахлуват на талази при всяко отместване на небесносините завеси, които вятърът гали. Повеите му се промъкват през откренатия прозорец, носейки със себе си спокойната глъч на Пловдив. Буботенето на двигателите, гласовете на хората, птиците,

които приветстват пролетта със своята песен — глъч, достигаща до мен безметежно със своя безкрай. Бавно се протягам, загледан в тавана. Из съзнанието хаотично избледняват гаснещи сенки без смисъл.

Изправям се рязко и сядам в леглото, скръстил ръце.

Влизам в банята. Не включвам лампата. Трептенето на изгарящото електричество винаги прорязва сънените нерви като бръснарско ножче, прекарано по свежо, но мъртво рибешко филе. Оставям вратата открената, за да се насладя на бледата дневна светлина, допълзала по коридора от стаята ми. В банята е влажно и задушно. Разпервам ръце и застивам. Капчиците пот избиват по повърхността на голата кожа. Започват да преливат една в друга, сякаш са живи. Образуват струйки, които се плъзгат по чувствителните рецептори на епидермиса с влудяващ гъдел. Кранчето на душа е развалено отново. Перфектни, идеални капки хлорирано съвършенство се откъсват, политат безшумно в тъмнината, за да тупнат на влажния под, където се разбиват на асиметрични водни късчета, които пръскат краката ми. Развъртам студената вода. Струята мигновено се разлива по мен, сковавайки горещия мозък. Стяга гърдите ми, освежава с болка тялото, което все още се лута в нищото на съня. Пускам и топлата вода, регулирам температурата, за да се насладя на приятно хладните талози, които изпълват ушите, носа, очите и гърлото. Тъмно е. Хладният сумрак на банята в апартамента е толкова различен от клиничния мрак на нищото, от което толкова много се плаша.

Свеждам глава и отварям очи. Чакам водата да изтече от тях, за да видя ясно влажния пушек, който се вие през откренатата врата. Микроскопичните водни пръски се катерят по бледата светлина, за да се слоят с нищото и да изчезнат завинаги в кръговрата на всичкото.

Спирам водата и взимам сапуна в ръка. Прекарвам го бавно по тялото, като се наслаждавам на уханието му в мрака. Това не е навик, това е ритуал, с който всяка сутрин освежавам съществуването си, изтръгвам го от нищото и го захвърлям в утрото на реалността. Като водната пара изчезвам всяка нощ, за да се сътворя отново сутринта, същият и все пак друг.

И все пак същият...

Стърча гол пред голямото огледало на старото портманто. Потънал съм в мрачния коридор. Зяпам големите си зелени очи. Чакам

да видя кой пръв ще сведе глава — дали аз, или отражението ми. Не съм толкова глупав, нито толкова луд и зная кой ще е пръв. Безумната игра ме развеселява. Устата ми се разтяга в лека иронична усмивка. Отмятам с ръка небрежен кичур коса от челото си. Стоя така дълго. Бавно потъвам в собствените зеници. Колко далечен и чужд може да бъде погледът ми. Катранената тъмнина засмуква парализираното ми същество. Бялото ми лице посивява. Освен беглата иронична усмивка устните започват да губят и цвета си. Впиват се сурово една в друга. Превръщат се в безрадостна пепел. Мракът е отвърнал на погледа ми. Абсолютната тъмнина, която се спотайва дълбоко в зениците ми, ме желае. Адреналинът ври в мускулите ми, но инстинктите не могат да откъснат съзнанието от хипнозата, която само си налага. Ръцете ми треперят. На студеното чело избиват капчици пареща пот. Трябва да се съсредоточа върху нещо, различно от мрака, за да се изтръгна от него и да захвърля себе си обратно в реалността. Ще успея, това не е някаква сериозна криза — просто лудостта ме поздравява с добро утро. Ето — вкопчвам се в цветовете, колко е лесно. Ирисът ми — кристален зеленикав петмез. На дъното бледнеят бежови и кафеникави графити, по които проблясват сини искри. Като пръските на бенгалския огън те се разгарят, за да стопят кафявото, бежовото и зеленото. Една мандала цветове със съвършени пропорции, които никой човек не може да нарисува — експлозия от живот, която кара очните мускули да свият черната зеница. Примигвам, затварям очи, поемам въздух. Изплувам в себе си. Свеждам глава, свеждам я първи. Подпирам чело върху огледалото и пак се усмихвам — не иронично, не облекчено, а по-скоро налудничаво. Поглеждам отново. Там зад влажния потен отпечатък съм аз. Отражението ми не издава с нищо своя егоистичен триумф. Но аз усещам как го раздира нездравата радост.

— Хм. Добро утро и на теб. Спа ли добре?

4. ПО СТЬПКИТЕ НА СЪДБАТА

Най-накрая се оставих на течението и сега пропадам назад. То ще ме отведе там, където винаги съм бил. Съзнанието ми се освободи. Отприщи лавината от спомени, които никога не съм изживявал, но винаги съм чувствал. Вглеждам се в себе си. Преди това беше толкова трудно. Сега вече не е. Не намирам и помен от съмнение или съжаление. Може би само тъга, забила корени дълбоко в тихата ярост. И малко болка. Но те не ми пречат. Аз съм свикнал с тях. Те ме успокояват. Загърнат в наметалото на депресията, изтъкано от меланхоличните нишки на реалността, аз се отправям на поход. Моят първи и последен поход. Тръгвам по стъпките на собствената си съдба. Сянката ми вече е минала оттам. Пътеката не е съвсем непозната. Този път обаче посоката е окончателна, защото я чувствам. Ще я следвам докрай.

Всяка пътека има начало. Дори и тази. Началото съм аз. Краят е в мен. Но пътят трябва да бъде извървян. А той започва тук. В тази малка, подредена стая. Красива и тиха. Обичам я. Толкова пъти съм намирал в нея закрила и утеха. Толкова пъти съм криел зад вратата й своето огорчение и отчаяние от абсурдното настояще. Тя видя цялата моя агония. Вярно, в началото се съпротивлявах. Не знаех, че рухвайки, най-после ще се възродя. Как можех да предположа, че всичко е така банално. Трябваше да се досетя. Банален живот.

Съществуването е клише с няколко странни оттенъка. Нищо повече...

И тази стая е клише. Всичко из нея е така банално. Стените са светлобежови. По тях са забити плакати на Кърт Кобейн и Че Гевара — символите на комерсиалния антикомерсиализъм. Така опетнени и глухи. Алуминиевата дограма на прозорците е закрыта от скъпи тъмносини завеси, по които са разпръснати банални, неравно жълти квадрати със златисти спирали в тях. И те са клише. Също както статуйката на Буда, голямата ароматна свещ, раковината,

декоративната газена лампа и всички останали сувенири, амулети и снимки в сребристи рамки върху рафтовете на обичайната дървена секция. Предметите са грижливо разпръснати, за да създават онази банална творческа атмосфера, която човек усеща в антиквариатите или музеите.

На бюрото, до голямото дървено легло, угасеният монитор на компютъра се пули в нищото. Вече не искам да го включавам. А само до преди седмици стоях с денонощия, вперил поглед в облъчващата баналност на дигиталното. Сега всичко се промени. Сега всичко е различно. Най-последно.

Но не най-накрая...

И тук, в тази стая, макар и банална, която аз все пак обичам, започва моят поход нататък. Дали ще я видя отново? Дали ще я помня? И дали въобще имам нужда да зная откъде съм тръгнал натам, откъдето така или иначе идвам...

5. МЕЖДУ

Стоя на спирката. Стърча прав сред толкова много хора. Десетки еднакво сиви същества с празен поглед. Очите им шарят изнервящо, вгледани в нищото. Повечето хора се лутат там до края. Няма да позволя това да се случи на мен. Никога!

Автобусът се задава в далечината. Въздухът бучи от напрежението. Тълпата се бута неистово. Всеки търси място, по-добра позиция, за да се качи в претъпканото возило, което тъкмо спира. Вратите се отварят. Започва истинската битка. Хората викат, бутат, блъскат, късат, псуват... Колко са жалки, набутани в мръсния и ръждясал автобус, залепени за мръсните, запотени стъкла. Затварям очи. Усещам как слепоочията барабанят болезнено по съзнанието ми.

Поглеждам отново. Тълпата е няма. Автобусът я е отнесъл далеч, оставяйки след себе си черен облак от изгорели газове, който се разстила бавно пред очите ми. Наоколо няма никой. Вятърът си играе с изпокъсаните плакати, залепени по ръждясалите жезла на старата самотна спирка. Мястото изглежда някак безметежно. Откъснато от реалността. Забравено, някъде далече.

Тръгвам пеша, приветствайки самотата. Тя е стар познат и вече приятел. Преди странях от нея, но сега постоянно я търся. Все по-лесно я намирам. Помага ми да усетя, че живея наистина.

Вървя бавно през пустия парк Лаута. Мислите ми се лутат в тихо безредие. Отказвам да мисля. Не искам да разсъждавам. Сега само ще гледам. Дърветата все още са голи. Силуетите са някак гротескно разкривени, прободени от ярките снопове слънчеви лъчи. Пролетта не е напълно дошла, но зимата вече си тръгва. Калта край алеите съхне. Мирише на пръст. Поглеждам нагоре. По короните на дърветата са накацали черните гарвани, които всяка зима се събират тук и стоят чак до ранната пролет. Понякога се чува приглушеното грачене на една или друга от черните птици. Обстановката ми харесва. Спирам тихо и се вглеждам в слънцето през плетеница от клони. Здравей, светлина!

Отново нежно докосваш лицето ми. Отново ме успокояваш и ми вдъхваш увереност в началото на моя поход. Ти винаги си била до мен. Дори и нощем, когато твоят отблясък в луната изпълва очите ми със сълзи. Здравей, светлина! От теб струи онзи живот, до който понякога се докосвам. В теб още се вплитат моите изгаснали мечти.

Продължавам нататък. Мислите ми не се лутат. Отново съм тук. Спокоен и сигурен в чувствата си. Виждам дъха, който излиза от устата ми като малко мъгливо облаче, и се замислям за времето. Има ли време изобщо? Минало не съществува. То е изчезнало, пропаднало в бездната на безвъзвратното. Бъдещето не съществува. То се заражда в безкрайните вероятности, но не е истина, докато не узрее и не бъде обрулено от вятъра на реалността. Тогава ние сме същества, които съществуват само и единствено в настоящето. А какво представлява настоящето? Миг, застинал между безвъзвратното и безкрайните вероятности. Колко несигурно. Колко нереално. Щом няма бъдеще и минало, тогава не съществува и настояще. Възможно ли е и миналото, и бъдещето, и настоящето да са едно цяло — един общ енергиен поток, разлят като боя върху платното на всичко, което е. Дали е разлят със смисъл. Дали има бог, който рисува върху това платно съдбата на Вселената.

Не знам...

6. МАГЪОСНИКЪТ С ЛАТЕРНАТА

Тежки електрически облаци висят над Стария град, но аз пъпя по улица „Съборна“, устремен към църквата „Св. св. Константин и Елена“. Зная, че там, пред входа, подпрян нехайно на своята тежка латерна, ще намеря бай Данчо.

Помня колоритния старец още от дете — все там, обгърнат от уханието на смокините през лятото, наметнат със сивотата на облаците през зимата. Ето го. Осемдесет и седем годишният човек ме познава веднага и махва сърдечно. Преди време го снимах. Показвам му фотографиите, той ги гледа, харесва ги, радва им се като дете. Решава да ми благодари с изкуството си. Докато настройва латерната, не спира да бърбори за това, че инструментът не може да твори музика без душа. Всичко е готово, артистът завърта ръчката и от латерната бликва магия. Слънцето разтваря облаците, за да ѝ се наслади. Котките по дуварите се събуждат от пролетната дрямка и с мъркане наострят уши. Минувачите сепнато изпускат злободневните грижи, проблемите се търкулват по стръмния калдъръм и изчезват зад ъгъла...

7. КЪДЕ СИ БОЖЕ

Спирам на входа. Открехвам тежката желязна врата. Застивам. Отново забавям времето край себе си. Почти го спирам, но не и напълно. Оставям секундите да се ронят край мен, като пръски на тих есенен дъжд. Искам да се насладя на момента. Искам да уловя всяка страст, всяко чувство, всеки порив. В тях се е вкопчил моят живот. Моят смисъл. Там аз живея. А не отзад.

Зад мен е светът. Объркан... Забързан, суров и лъжлив. Зад мен е грохотът, с който цивилизацията ни рухва. Лавина от пропилян човешки потенциал, заплетена в суетни лъжи. Там, отзад, дебне хаосът. Там, отзад, е царството на лъжата. Там, зад мен, дебне обществото. Ще го оставя тихичко да гледа. Нека гледа в мен. Дори и да гледа, то няма да види. То няма да почувства...

Спрял съм на входа. През мен преминаха чувствата, които ще оставя назад. Аз ги осъзнах и запомних. Те вече не са ми нужни. Оставям наметалото на хаоса да се смъкне от мен и да падне на прага. Плавно повдигам ръка и прокарвам пръсти по грапавата желязна повърхност на старата тежка врата. Тя стои тук като преграда между всичко, което не е, и онова, което не може. Побутвам я плахо и пристъпвам навътре. Потапям се в морето от мрак — синкав мрак, хладен мрак, пропит с миризма на тамян. Вратата се затваря след мен, поскърцвайки тихо и... край. Последният лъч изплашена светлина бавно се стапя в краката ми. Няма повече шум. Няма повече хаос. От света ме дели студено, тежко желязо, ковано от друг.

Часовете минават. Бавно, дори вечно, но все пак минават. Нямам усет към тях. Стоя на старата дървена пейка. Колко ли хора са седели на нея? Колко ли съдби е докоснала тя, тази износена дървена пейка... Сега тук съм аз. Сам. Няма никой. Всички си тръгнаха. Хората пак са навън, но кой ли всъщност е вътре. Погледът ми привикна към мрака и сега плавно се плъзга по тежките икони, чиито рамки са обсипани с красиви метални орнаменти и дърворезба. Лицата на светците са

обагрени в мека червеникавозлатиста светлина. Ореолите им са оживели от трепкащите пламъчета на малките свещи. Тишината тук е толкова величествена и цяла. Вдигам поглед нагоре. Там, високо, е църковният купол, обвит в синкава мъгла. Колко високо! Далече. Сякаш в друга реалност. Там, където белите гълъби нервно пърхат с криле. На дълги вериги, които се спускат отгоре, са закачени огромни железни, потъмнели с годините, полилеи. Изглеждат застинали във времето и пространството. Тук всичко изглежда така. От време на време се чува пращането на горящия восък. Пламъкът припламва за миг по-ярко и после отново затихва. Вглеждам се по плетеницата от пукнатини, по колоните и стените. Боите на иконописта са потъмнели. Придобили са тъмният кафяво-зеленикав цвят на олющените стени. По тях има силуети. Танцуващи със сенките фигури на светци и грешници.

Ето ме, Боже. Ето ме, художнико на нашето всичко. Ако те има, аз те приветствам в твоя дом. Докосни ме. Само за миг. Покажи ми, че този път не съм сам. Прегърни ме с успокояващата си мъдрост. Успокой ме, защото все повече губя смисъла на смисъла, който ме води напред. Който ни води въобще. Моля те. Страдам! Само за миг искам да усетя твоя дъх върху изгарящото ми чело. Притисни ме до себе си. До твоето извисено величие. Само за миг...

Стоя прав на крака. Разперил ръце. Вперил поглед нагоре в недостижимите куполи, там, където самотните гълъби пърхат с криле. Не усещам нищо. Не докосвам нищо. Тук няма никой освен самота. Само аз и тя, моята стара приятелка. Това не е божият дом, а царството на самотата и тишината, преплетени със синкав сумрак и тамян. Затова ми харесва. Затова ме успокоява. Но тук аз не намирам теб. Ти, който си смисълът. Днес теб те няма. Не съм те намирал тук никога. Сбогом. Повече не искам да те търся. Теб те няма, както и мен.

8. ОБЩЕСТВО

Тълпата... Навсякъде около мен. Толкова хора. Толкова много... Приличат на шарани в пресъхнал рибарник — изцъклени, шляпащи отчаяно в инстинктивната битка за последните глътки кислород.

Пред мен на малката дървена масичка кротко изстива чаша с кафе. Остров, край който се плиска необятно човешко море. Бавно потъвам, хипнотизиран отвътре, без да трепна отвън. Задушavam се. И аз съм като тях — риба на сухо. Боря се за последните спарени глътки замърсен кислород.

Тълпата винаги успява. Разбива съзнанието и нахлува навътре, помитайки агонизиращите сетива. В такива моменти поривът да се втурна да бягам е толкова силен, че едва успявам да го потисна и контролирам. Всъщност понякога не успявам. Тогава свеждам поглед надолу. Не искам да срещам очите им. Те ме прогарят. Впиват се в мен. Гледат с пронизващ присмех голотата на моята лудост. Пулсът се учестява. Изстиналите ръце се потят. Очите шарят нервно под притворените клепащи. Объркан, аз се движа все по-бързо и нервно, докато не свия в някоя странична уличка и не се отдалеча в невзрачния й мрак. Едва там, подпрял гръб на някоя мръсна и олющена стена, аз изплувам в себе си, жадно поемайки въздух.

Понякога, когато съм изплашен, търся тъмни ъгли, в които се крия от светлината. Ъгли, в които седя, подпрял гръб на мръсна стена, докато мракът ме крие от външния свят. Поставям ръка на присвитото коляно, докосвам с пръсти лъчите на слънцето. Това ме дистанцира още повече от тях, защото ги докосвам, но не ги желая...

От какво се страхувам... От онова, което мразя заради неговата посредственост, защото ми напомня твърде много за мен. Искam да бъда различен, да бъда силен... Искam да бъда светец, да се извися над всичко, което ме свързва с толкова пошлата материя, не чрез волята, а чрез чувствата, които да ме водят натam, към посоката, която да осъзнавам за вярна. Наместо това съм посредствен фен на светците и

това ме плаши. Аз съм комплексар като всеки човек. Комплексите ме водят напред и ръководят целия ми живот. Дали, ако ги нямаше, щях да бъда същият? Дали, ако живеех другаде, отгледан от друго семейство, принадлежащо към друга култура, щях да бъда различен? Разбира се, щях, но основното, онова, което ме прави човека, който съм, дали щеше да бъде различно... Ами ако няхах комплексите, които имам. Ако бях неуязвим и завършен, тогава какво, щях ли да бъда същият... А сега, това ли съм, или съм друго... И тези мисли ме плашат, защото виждам отговора и той не ми харесва. Мразя се, презирам се и най-лошото е, че се лъжа, че го правя...

Всичко отново опира до хората. Сигурно е нормално — нали и аз съм човек... Ха-ха, какъв затвор — доживотно присъда без право на помилване, нали... И има ли я изначалната истина... Сигурно. Там, отзад, зад цялото прозира нещичко. Преплетени в мрежата хаос блещукат частички от смисъл, които аз не мога да уловя. Нямам сили за този напън. Не още, а дали някога...

Ние сме първични същества, които живеят цензуриран живот. Самите гени са първични носители на екзистенциални ограничения. Дали ще сме здрави или болни, красиви или грозни, слаби или дебели, талантиливи или бездарни, смели или страхливи... Гените определят дали ще ни замерят с лайна или валентинки, дали вратите на купона ще се отворят или затворят пред нас. А неимоверните усилия за самоусъвършенстване нямат голямо значение. Изразходваме толкова много енергия, за да изкараме тежестите на статуквото извън равновесие, а това въобще не е битка с дългосрочна перспектива. Всеки човек има съдба, но тя не е записана из страниците на някоя дебела книга в рая или ада, а е закодирана в собственото му тяло. Възпитанието е първия обществен инструмент на цензурата. В началото учи колко и какво да ядем, кога да се къпем, спим, смеем и плачем. После определя дали сме българи или македонци, християни или мюсюлмани, комунисти или фашисти. През цялото време разграничава лошите от добрите, странните от нормалните, страшното от полезното. Възпитанието облича първичната човешка природа в социална адекватност, то зашива хората в нея. Униформата сраства с човешките тела и ние спираме да я усещаме. Малцина свалят този костюм през годините, дори само за да го изперат и закърпят. Цял живот крием емоциите и поривите из дълбоките джобове на тази

дреха, засрамени от голотата на съзнанието си. А като всеки тоалет и този умалява, излиза от мода, спира да ни отива. Но родителите винаги ще ни харесват в него. Не толкова, защото те са ни облекли така, а по-скоро, защото в очите им си оставаме деца завинаги. След възпитанието червения химикал поема медийната действителност. Не подценявайте медийната действителност! Още от как бебешкия поглед клъвне на агресивните образи в монитора за първи път, та чак до края, човекът ги търси, за да го научат как да си достави удоволствие. Медийната действителност дефинира понятията нещастник и лидер, готино и смотано, красиво и грозно. Посочва ни към какво трябва да се стремим и какво на всяка цена да отбягваме. Разказва ни какво е хубав живот и как можем да си го купим. Обяснява ни какво е любов и кой не е достоен за нея. После започваме работа. Работата цензурира свободата ни, вкарва я в график, консумира я през работната седмица, за да я преживяме през почивните дни. И ето ни днес — слепи, глухи и неми роби, най-малко общо кратно на първични нагони, мухлясало възпитание и порочна медийна действителност. А времето ни изтича, дирята му секва с блясък от косата на смъртта, която цензурира самото ни съществуване.

Зимата точно си тръгва. Единствено валмата прахоляк по разбитите улици пазят спомена за свежата снежна белота. Седнал съм в едно от кафенетата, които мразя толкова много. Масите са изкарани директно на главната улица. Столовете са насочени така, че всеки сеирджия спокойно да наблюдава реката от преминаващи хора.

Радвам се, че сега не е лято. Тогава горещите лъчи преминават през плата на разпънатите чадъри и сенници, повличайки задушавачата миризма на стопена гума.

Прохладно е, но пак дишам тежко. Вглеждам се в хората. Завива ми се свят. Все едно съм качен на въртележка. Кичът на болезнено шарената тълпа се размива бясно пред очите ми. Всеки човек е облякъл това, което твърдят, че е модно, стараейки се да подбере онова, което му отива. Това обаче не значи, че то ще отива на другите хора. В премрежения поглед клокоти една мандала от дразнещо неестествени цветове — без подредба, насложени толкова безсмислено криво едни върху други.

Ленивата човешка гмеж е плъзнала по главните улици, претоварила е ескалаторите на мини моловете, загоряла е кафе

машините на капанчетата. Макар термометърът да показва двадесетина градуса, много от тях са намъкнали дебели зимни кожуси върху сплъстени вълнени пуловери. Това доказва, че пазят жив завета на дедите си или поне онази част от българския етно lifestyle, свързана с неповтаряемостта на пролетната баня и страха от водата.

Край мен изтичат всякакви. Младите момичета и момчета крачат с престорена дързост. Преобладават онези, гъзарите. Момчетата гъзари са просто гъзари и гъзари скали. Онези — простите, имат прическа уж небрежно разрошена, няколко руси кичура, обица на едното ухо и татус, който случайно се подава изпод ръкава на прилепналата по тялото блузка. Те носят дънките или скъпите спортни панталони, наврядни нелепо в смешни имитации на боксьорски ботушки.

Гъзарите скали се придържат към същия стил, обаче са яки. Постигнали са наднорменото тегло, заблуждавайки себе си, че химията, която поглъщат, е фитнес. Вървят доста изпъчени, а дланите им са леко присвити в юмруци. Погледът им е толкова смешен — все подстрекаващ, все дебнещ да улови присмех у някого...

Всички момчета гъзари възпитават у себе си небрежен, престорено арогантен маниер на държание. Жадните им очи инстинктивно и съвсем неприкрито се плъзгат по разголените женски тела. Устата им е леко извита — готова за псувня или леко просташко подсвирване. При момичетата гъзари има далеч по-голямо разнообразие. Всяка от тях се нуждае отчаяно от знаци, с които да се отличи, да изпъкне. Това са дебелите пластове грим и грижливо подобрите прически и дрехи, прикриващи недостатъците и умело акцентиращи върху половите преимущества. Поли тип колан. Прилепнали блузки, които по-скоро наблягат, отколкото да скриват. Високи токове или нетрайно направени спортни обувки. Но по едно всичките си приличат. Това е погледът. Студен поглед. Безучастен, почти свършено жесток. Но там дълбоко в него проблясват пламъчетата на силния, огромен копнеж техният ТОЙ да е някъде там и да им се възхищава.

Освен гъзари откривам и споквци. Това са онези, които се правят, че разбират от всичко. Те се крият зад самочуствието на много интелигентни. Възприемат всичко, което звучи правилно, за непременно много вярно. Дори без да вникнат в него, те го повтарят с глупава убеденост, готови да спорят. Повечето споквци цял живот ще

се борят със задушавашото възпитание, което са им наложили мама и татко. Преструват се, че водят алтернативен живот с алтернативните дрехи и външен вид в стил „въобще не ми пука“. С него обаче крият своите комплекси от несъвършенствата, с които съдбата им е попречила да еволюират в гъзарите, които така упорито осмиват.

Повечето пораснали момчета и момичета все бързат за някъде, без да поглеждат встрани, забили поглед в земята. Сивото, мачкащо ежедневие е изтрило от тях уменията да се наслаждават на живота. То ги гони по петите и те бързат, втурнати през глава към смъртта. Иначе дързостта си е тръгнала. Мъкнат торбите с прах за пране, сирене, хляб, маруля, пресен лук и тоалетна хартия. Найлонът на тези торби е задушил младежкия порив. В погледа им чета убедеността, че всичко е пропиляно напразно.

Има и изключения. Например пораснали, но все още гъзари скали, окичени с ланци от злато, които блестят по черните копринени костюми, прикриващи преобразените в лой мускули. Или лелки, навлезли в критическата, със смешни, уж подстрекаващи дрехи, които вървят с полите на двадесетгодишни, но под тях с дебели чорапогащници крият повяхналата от целулита и бръчките кожа.

Тук-там мудно куцукат и старите хора. Те изостават от света, в който продължават да съществуват. Толкова еднакви. Сиво-кафяви, с бели коси. Гледат с обида, сякаш сърдити. В погледа им отново се е върнала дързостта, но това не е младежкия порив. Това е раздражението от всичката болка и всичкото щастие, които накрая са се оказали чиста илюзия. Това е дързостта да се изплюеш в лицето на смъртта и да й кажеш, че ти е все едно какво ще те прави.

Край масите просят мръсни боси циганчета. Те протягат умолително ръце, но в детските очи не срещам невинност. Там виждам само отегченото раздражение на хора, очакващи края на работния ден.

Затварям очи, съсредоточавайки се върху туптенето на слепоочията си. Тогава я чувам. Какофонията от човешки гласове. Смях, думи, писъци, обединени в една брутална звукова вълна, която се влива в мозъка, разкъсва нервите, които се пречкат. Как искам да млькнат и за миг да настане абсолютната тишина. Искам да изтрия този тъп плясък, трябва да избягам оттук, да се измъкна от тази звукова река, в която се давя. Дланите, с които съм обхванал главата си, се потят. Тънки струйки се стичат от слепоочията, гъделичкайки

стиснатата до болка челюст. Хора... Толкова много тела, толкова много коса, кожа, нокти и човешко месо. Всичкото това е на купчините край мен. Купчини, които подушвам, които мога да видя дори и през спуснатите си клепачи, които разкъсват мозъка ми... Кой сме ние?

Добре дошли на планетата на лъжците. На бруталните лицемери. На аморалните същества, чиято единствена цел в живота е да задоволяват егоистичния глад. Ние сме общество, съградено от единици, които се възприемат напълно независимо от средата, в която живеят. Всеки тук е абсолютно сам в своята представа за себе си. Човек приема света и другите като нещо, което се случва там, отвъд неговото аз. Смята, че в цялото вселенско шоу той играе главната роля и приема, че всичко останало трябва да му служи и да му помага. Той не намира полза в това, да го разбере и осъзнае отвъд ползата. Именно ползата е онова, което поддържа обществото, което му пречи да се разпадне.

Ние завзехме земята и надделяхме над другите живи същества. Целият напредък, абсолютният технически прогрес, всичко дойде в резултат от надпреварата на човечеството със самото себе си в глупавия стремеж да излезе начело.

Човешката история е героичен разказ за същества, които се самоизбиват в абсурдни войни. Дори интернет, глобалният символ на свободомисленето, е създаден като военна система, имаща за цел оптимизацията на избиването на човешки същества. Ние се мразим и се обичаме взаимно от ползата, която ще намерим едни у други. Това ни сплотява. Затова и дойде закономерното развитие на комерсиализацията.

Нейното основно оръжие е маркетингът. Маркетингът е насочен към първичните нагони на човешката природа, като се стреми да ги докосне и да се плъзне по тях към човешкото съзнание и портфейл. Рекламата не е предназначена за хората като такива, а към хората като консуматори. Ние сме обществени единици, поглъщащи боклуците, които биват бълвани от глобалната мрежа от мега корпорации. Правим го, защото сами сме ги пуснали в иначе уникалните ни съзнания. Така е много по-първично, а оттам и толкова по-лесно.

Цялата тази глобализация на света убива нещо. Някаква основа, върху която се крепи цялото човечество... Не го разбирам. Не мога да го обясня. Просто го чувствам.

Дишаме въздух, в който трудно се открива кислород. Храним се със сирене без мляко, колбаси без месо, зеленчуци без вкус. Пием вино, което няма нищо общо с гроздето, и водка, която има всичко общо със синтетичните експерименти. Модифицираме външния си вид със силиконови цици, керамични зъби, пластмасова коса, без да обръщаме внимание на хемороидите, изобличаващи закърнелите ни тела. Лекарствата, които ни продават в аптеките, са менте. Плащаме най-скъпите европейски цени за горива, чиято стойност на световните борси отдавна не е била по-евтина. Плащаме си за най-евтиното образование в Европа, а в замяна получаваме диплома без никаква практическа стойност. Българският пазар на труда търси разнообразни специалисти, а единственото, от което се нуждае, е обслужващ персонал в перални. Правим се, че работим, а работодателите се правят, че плащат. Изопачаваме материалното си благосъстояние със скъпи телефони и пунтажи на маркови дрехи, за които сме прежалили поне две заплати. В петъците се преструваме, че лъскавите барове отговарят на мизерния ни лайфстайл. Комплексарите се припознават с мутри, мастиите се отъждествяват с чалга софт порно пачи. Твърдим, че обичаме, а единственото, което ни възбужда, е виаграта. Смъркаме лайна, пушим лайна, на сутринта серем кръв. Преструваме се, че общуваме, а дори не чуваме хлиповете на собствените си деца. С ентузиазъм плащаме на някого да се прави на гей. В същото време не сме склонни да дарим нито лев за изоставените циганета на България и успешно се правим, че не съществуват. Политиците лъжат, че ще ни оправят по един начин, а ни оправят по съвсем друг — разправят, че служат на народа, а смирено чакат заплатата си от разпенени олигарси. Обществото ги осъжда бунтовно, но тайно мечтае да заеме мястото им, да бръкне в меда, че чак да му потече по брадичката.

През цялото това време оттатък Средиземно море милиони хора като тебе и мен умират от глад, СПИН и куршуми, произведени в Казанлък. Децата им са увехнали черни цветя, а мухите изпиват огромните им тъжни очи. И въпреки всичко това ние в България обвиняваме световната конспирация за бедите си, тя и комшията, който, разбира се, че е селяндур.

Обществото се обезличава. Превръща се в една безизразна лавина. Маса пропилян човешки потенциал, озлобена, неспособна да приеме света по-различно от това, което е... А ние, хората, сме

заточени в себе си и вечно търсим изход оттук. От фалша, от лъжата на реалността. От болката, която сами си причиняваме, живеейки в грозните панелни затвори, обезличавайки се, прегазвайки различното в себе си, защото реалността просто не приема другото. Това е, от което искаме да намерим изход. Това е клетката, в която живеем, и ни се ще веднъж завинаги да напуснем, макар и без да го осъзнаваме.

Конспирацията съществува, но не ни е наложена от никого. Тя е част от човешката природа. Сами налагаме собствените си ограничения и после се преструваме, че страдаме от това. Конспирация — конспирацията е равна на еволюция, в която всичко се променя само за да остане същото, запазвайки статуквото на абсолютно неравновесие. Ние се борим за това състояние, защото то е нашата основа, залегнало в нашите гени. Дали ни ръководят, дали ни следят, дали ни експлоатират — не защото ние правим всичко това доброволно, а някой просто се възползва на едро, въпреки че не е по-малко дребнав. Всички отговори са в нас. Щом сме намерили начина да зададем въпроса, значи, той е част от нас. Той съществува в нашата визия и това задължително ни прави носители на всеки отговор. Истински трудните въпроси не могат да бъдат дори осъзнати. За нас те са абсурдна неистина, защото са твърде различни от човешката природа. Как тогава можем да им дадем отговори. Ние дори не осъзнаваме нивото, на което съществуват. Не осъзнаваме истината. Не се и стремим към нея.

Човек не знае какво е истината. Ние живеем в океан от лъжи. За нас истината е онова, което сме си изградили като представа. А върху представата може да се влияе толкова лесно. Защото го искаме. Защото сме готови да се борим за него. Дори да умрем. Да дадем живота за абсурдното настояще, което всъщност не съществува.

Няма добро. Няма морал. Няма лошо. Няма жестоко. Ето ни нас и нашите ползи. Добре дошли на планетата ни, която така или иначе скоро ще унищожим. Добре дошли и майната ви...

Всичко се ръководи от човешката природа и най-главна е онази ѝ част, която изгражда чисто физическата ни същност.

Гените и начинът, по който минало, настояще и бъдеще се преплитат в тях, определят формите, които ще приеме тъканта, изграждаща тялото на всеки човек.

Видимото за всичко, което ни заобикаля, например този непрекъснат поток от информация, постъпва в съзнанието посредством очите. Поглед, пречупен през човешки очи, изтъкани от човешки гени. Ние сме настроени да виждаме едно, а зад него и около него има толкова много смущения и страничен шум, които ограниченото съзнание упорито игнорира. Също като телевизионна програма. Преди телевизорът да бъде настроен на определен канал, търсещият преминава през безбрежен океан от информационни смущения. Тяхното пращане по говорителя и кривите точки хаос на монитора дразнят, защото не сме устроени така, че да извличаме информацията, която носят.

Вселената ни говори постоянно, но ние оставаме глухи за нея. Смисълът ѝ се влива в нас, но го оставяме да премине през съществуването ни омърсен, защото гените, които ни изграждат, го заглушават.

Какво виждаме? Какво чуваме? Дали не възприемаме само онова, което сме програмирани да възприемаме...

Нашата реалност е малко, огрято от светлината на ограничените възприятия, островче, на което се тълпим. Късче илюзия, черно-бял кадър от хаоса, носител на вселенския смисъл. Фрейм, съществуване отвъд, от което ни дебне лудостта. Тя е пазачът, стоящ пред нашето съзнание, пред нашата реалност, пред нашите възможности и неограниченото цяло. То не е за нас. То е немислимо, непонятно. Няма смисъл така, както ние възприемаме смисъла, нито форма така, както ние възприемаме формата.

И аз съм стъпил на острова, огряван от светлината на единственото, в което успяваме да вложим илюзорния смисъл. Стоя на ръба, а всички останали хора се гъчкат, борейки се за глътка от човешкия смисъл. В тази борба аз не намирам нито цел, нито утеха и затова скоро ще бъда избутан навън, отвъд ръба — там, където ще потанцувам с лудостта, преди нищожеството ми да се разтвори в непредставимото всичко.

Кой съм и какво сме ние... Как мога да кажа: „Здравей, живот!“, като още не съм се родил...

9.

АБСТРАКТНО МИСЛЕНЕ

Тук пак има хора, но тълпата е разпръсната из тихата обгръщаща зеленина на „Люсиен Шевалас“ и Цар-Симеоновата градина. Едно от малкото места в града, където успявам да задуша лудостта. Ухае на подкосена трева. Гледам пробуждащите се за лятото дървета. Бръшлянът е обгърнал със спокойствието си повечето от дебелите стъбла. Разстлал се е и по земята. Само асфалтовите алеи се белеят в упоритата му зеленина. Тук-там край пътеките има безмълвни шадраванчета, все още празни, очакващи окончателното завръщане на топлите дни. В празните корита са останали малко от обрулените още есента мъртви листа. Случайните повеи на вятъра си играят с тях. Повдигат ги, завихрят ги, а после отново ги полагат на земята.

Изсъхналите листа са красиви, но мъртви. Те гният, превръщат се в храна за растенията, които раждат нови листа. Но те са други, а не същите листа. Жива материя, погълнала органичната енергия на умрялата.

Животът се грижи за масата, а личността не е приоритет. Дори и да има Господ, той със сигурност не се отчита само на един човек. Тогава Бог определено не чака и да му се отчитат поединично.

Човек се преражда като енергия, не като личност и съзнание. Това, което усещам в момента, е само тук, сега и за мен. „После“ няма да съществува никога. Тогава длъжен ли съм да бъда отговорен? Не е ли по-правилно да бъда алчен егоист? Ако наистина няма съд след смъртта... Тогава страхът изчезва, моралът се обезсмисля, доброто губи илюзорната си стойност. Светците се превръщат в глупаци, дебили, посмешище за алкохолици като мен, пелтечещ неразбираемо в бълбукащите канавки на живота.

Човек не може да бъде пълноценен за себе си приживе. Човек спира да бъде след смъртта. В човека няма никакъв смисъл, а кръговратът е по-алчен дори и от нас.

Страх или щастие...

Възпитание или порив...

Първична глупост или суетно самоунищожение...

Смрачава се. Слънцето вече се скри. Лампите в градината светят в своето нежно зелено и синьо. Осветяват дърветата и ги превръщат в призрачни, нереални силуети. Разкривени наред порива към светлината, но същевременно толкова неподвижни и вечни в очите на краткотрайния човек. Вървя между тях. Само сянка, крачеща бавно по асфалта на самотните бели алеи. Черно петно, плавно преливащо в настъпващия мрак.

В паметта ми изплува един мой сън. Странно дежаву, изпълнено със смисъл, който тогава не разбирах. Отново вървах през градината, както сега. Пак беше красива и пуста. Само небето, надничащо отгоре, беше различно. Мракът отново го прегръщаше тихо, но последните лъчи, бързаци да настигнат вече залязлото слънце, пълзяха по раздърпаните облаци. Оцветяваха ги в кървавочервено, изгарящо до тъмнолилаво. Вечерта обаче идваше.

Изведнъж я видях. Тъмната сянка на момче, безцелно крачещо към мен. Приближих се достатъчно, за да видя умисленото младо лице. Угрижени бръчки се вплитаха по високото чело. Кожата му бе восъчножълта. Очите му блуждаеха някъде другаде, потънали в потъмни от вечерния мрак сенки. За какво ли мислеше, какво ли ставаше с него? Реших да попитам. Това беше моят сън и макар да не го осъзнавах, все пак съм го чувствал. Малко преди момчето да ме подмине, аз се спрях и се поклоних леко. Това явно успя да го отклони от дълбоките мисли, в които беше потънало, дори го развесели. В погледа му припламнаха иронични искри, а устата се изви в недоизказана насмешка.

— Здравей — казах му аз.

— Здравсти.

— Стана ми интересен, затова ми се прииска да те спра, за да си поговорим.

— Нима спиращ всеки, който ти стане интересен, за да го питаш за едно или друго?

— Не. За първи път ми се случва. Извинявай, ти може да бързаш за някоя важна работа. Може би нямаш никакво време, нали?

— Аз имам цялото време, защото то е едно цяло и независимо от тук и сега, тъй че аз съм навсякъде и по всяко време. Странно ми се

стори, че ти се поклони, когато пожела да привлечеш моето внимание. Защо го направи?

— Ами, честно казано, не зная. Не заговарям често непознати и нямам опит в тези неща, но реших, че така ще бъде най-учтиво да те извадя от мислите, в които се беше отнесъл. Изглеждаш ми някак си далечен, не оттук.

— О, аз съм оттук, но може би не от сега, така, както ти го разбираш.

— За какво си мислеше, малко преди да те спра?

— Точно тогава не мислех, просто чувствах. Бях отворил съзнанието си за тази стара градина и се опитвах да я намеря в себе си. По този начин щях да я усетя по-силно и истински.

— Как така да я намериш в себе си?

— Нея в мен или аз сред нея — все едно.

— Да, разбирам. Защото всички и всичко са свързани, нали?

— Не. Всъщност грешиш. За да може всичко да е свързано, то трябва да има фрагменти, които да се нуждаят от спойка. А тук всичко е едно цяло, поне беше преди.

— Какво имаш предвид?

— Вече не е. Не разбираш, а и аз не мога да ти го обясня. Но пък го видях. Всичко — и времето, и материята, всичко се накъса и размести. Искаш ли и ти да го видиш?

— Бих ти доверил съзнанието си, ако съм сигурен, че си с всичкия си и знаеш какво правиш.

— Нима мислиш, че ако си с всичкия си, ако изведнъж се пробудиш в цялото си съзнание и ум, няма да полудееш... Не очаквах това от човек, който ми се покланя, преди да прекъсне разходката ми. И все пак, ще ти дам отговор на въпроса, който зададе. Аз съм толкова с всичкия си, колкото не е никой друг на тази земя точно в момента. Точно затова полудявам. Все пак съм човек. Няма къде да складирам всички емоции, които ми биват внушавани. Всички, това е цялата Вселена, всичко, разбираш ли, всичко... Аз усещам една малка частица от цялото, чувствам го, страдам с него.

— Какво, искаш да кажеш, че Вселената страда?

— Всъщност да, страда. Цялото се е разболяло. Сърцевината му бавно изгнива. Заразата е плъзнала по вените му и сега Вселената се мъчи да се справи с нея.

— За каква зараза говориш?

— О, не е ли очевидно? Това е заразата на несъвместимостта. Не виждаш ли как и ние, хората, страдаме от нея? Всеки пречи на някого със самото си съществуване. Ние не сме съвместими един с друг. Нали сме едно, една цяла човешка цивилизация, а всичкият ни напредък, целият ни технологичен щурм се дължи само и единствено на надпреварата ни сами със себе си в глупавия, абсурден стремеж да излезем начело. Всички хора си приличат по едно. Всяко тяхно решение, всичките им осъзнати и неосъзнати действия, подсъзнателното и съзнателното, всичко това, което представлява човек, е заключено. То робува на приоритетите, които ни налага несъвместимата ни с цялото човешка природа. По този начин всеки е съвсем различен от всеки, макар и напълно еднакъв. Всеки минава по различен път, възприемайки себе си за единствен, без да го осъзнава напълно. Същото щеше да бъде и ако всеки възприемаше себе си като част от цялото, страхувайки се, че всичко останало е различно. Всъщност точно това се случва в някои други светове, далече от нас. Пътят ни през времето е един абсурден път през лудостта, която ние фанатично отричаме и от която така бясно всеки се разграничава.

— Кое тогава ни пречи да рухнем в прахта на безпаметната лудост?

— О, това е силният ни инстинкт за самосъхранение. Именно той е създал абстрактното ни мислене, с което така се гордеем. Абстрактното ни мислене пък е наложило на съзнанието ни чувствата любов и омраза. Те са едно. Абсолютно еднакви. Просто осъзнати от всеки различно, според приоритетите, които му повелява човешката му природа.

Абстрактното мислене ни е помогнало да преодолеем всички трудности на враждебната среда, в която сме се появили, за да може накрая да я завладеем и да властваме над останалия животински свят. На него е стъпило нашето самочувствие, че сме единствените същества, изпитващи чувства. А твърдението, че само ние имаме разум, е така глупаво.

В началото човечеството е било напълно подвластно на природните стихии. Примитивното развитие на научния прогрес не е удовлетворявало хората във въпросите им: „Какво е слънцето?“, „Какво са звездите?“, „Какво са облаците и дъжда?“.

Човек обаче изпитва първичен страх от всичко, което му е неизвестно. Ние сме устроени така, че предпочитаме да вярваме в абсурди, вместо да се потопим в непонятното. По-лошо — ние сами си изграждаме абсурди.

Така човек си създава и божествата. Независимо дали говорим за Исус или Аллах, Тангра или Перун, Бог е рожба на човешкия стремеж да си обяснява нещата. Човешката визия изгражда една уж непонятна висша сила, която обаче притежава напълно човешки физически и психически качества. Бог има лице и тяло. Изпитва чувства като любов, тъга, ярост. Една всеобща истина, която обезсмисля обмислянето на непонятното. Това прави съществуването ни много по-лесно.

Сега вярата в Бога все повече бива измествана от напредъка на научния прогрес. В крайна сметка хората винаги са предпочитали да вярват в онова, което им дава видим реален продукт, задоволяващ определена тяхна потребност.

Научният прогрес доставя на човека много отговори на непонятните въпроси от миналото. Това обаче не опростява нещата, а само създава предпоставки за задаването на нови въпроси.

Напоследък повече хора заместват Бога с науката. Обяснения, които заместват магията с рационалното. Духовното с материалното.

За науката няма задачи без решение. Тези задачи не съществуват. Човек съществува, значи, според науката той е задача с решение. Условието ѝ са човешките гени, а решението е човешката съдба — така аз обобщавам съвременната гледна точка за нашия произход, смисъл и бъдеще.

Ако едно животно, достигнало половината на жизнения си цикъл, бъде уловено в дивата природа и затворено в клетка, то най-вероятно умира. Умира дори и да има просторна, чиста клетка с изобилие от храна и вода.

За животните е характерно, че дори и отгледани изкуствено в зоопарк, без да са виждали дивото нито веднъж, те отново носят в себе си порива да се втурнат към него.

Ако един човек, достигнал половината на жизнения си цикъл, бъде уловен и затворен в клетка, той най-вероятно няма да умре. Дори и да няма просторна килия, а да е набутан в малка, мръсна дупка с храна и вода, която да осигурява само физическото му оцеляване.

Кое ни прави различни? Защо ние имаме силата да оцеляваме? Кое ни помага да се приспособяваме така добре към почти всякакви условия?

Мнозина смятат, че това е разумът. Малцина обаче са се замисляли какво представлява.

За някои той ни е даден от Бога. Според други е възникнал в течение на еволюцията при определени физически промени в мозъка ни, предизвикани от радиация или друг все още неизяснен реактив.

Аз мисля, че разум означава уникална дарба да изпитваме и осъзнаваме чувства и емоции, породени от първичните инстинкти, осъществявайки контрол върху действията си с адекватни и рационални разсъждения.

Според мен смисълът на понятието „разум“ така, както се е наложило в разбиранията на човешкото общество, не съществува. Единствената разлика между нас и останалия животински свят се корени в това, че ние сме успели в течение на еволюцията да развием у себе си едно уникално предимство. То се нарича абстрактно мислене.

Основното, с което помага умениято да мислим абстрактно, се корени в изграждането на визия. Ние успяваме да си създадем визия за неща, които дори не съществуват. Можем да изградим в съзнанието си образи на неща, които са, меко казано, абсурдни. Съумяваме да си ги представим.

Несъмнено основата на тази визия отново са нашите първични инстинкти, които не са много по-различни от тези на животните.

С течение на хилядолетията видовете прародители на модерния човек са се борели с ужасяващо враждебни условия. Мускулите им са били многократно по-слаби от тези на останалите хищници. Телата им са били крайно неподходящи за бързоменящите се климатични условия. Тогава е започнало развитието на онова, което днес наричаме разум, а аз наричам абстрактно мислене. То е било последният напън, в който инстинктът за оцеляване се е вкопчил, за да ни запази от пълно унищожение.

Това обаче не ни прави уникални. Всички животни също проявяват абстрактно мислене, но в различна степен. Всеки вид е развил онова, с което е успял да оцелее при конкретни условия. Ние просто сме извадили късмет.

Ние, хората, все още не сме стигнали до абсолютно никъде. Тръгнали сме по пътя на експлоатация на природните ресурси, която в крайна сметка е обречена на провал поради изчерпването им. Опитваме се да разберем нещата, но най-често само дотолкова, доколкото те ще ни свършат работа. Все по-малко са хората, които се опитват да вникнат в тях, наместо само и просто да ги използват, за да задоволяват някакви потребности.

Не е ли така и с животните, от които ние толкова фанатично се разграничаваме? И те използват всичко, което им върши работа, до изчерпването му. Най-често те изяждат всичката храна, до която се доберат, независимо дали вече са сити.

Напоследък започвам да си изграждам една идея, която е стъпила върху религията на прабългарите. Те са вярвали, че Тангра е въплътил във всеки човек животно, растение или предмет — част от божествената, изначална, космическа енергия. Смятали са, че ако някой върши недостойни неща, той опетнява и енергията, която живее в него, а оттам и всичко останало, дори и Тангра. Възможно ли е действително всичко, цялата Вселена да е свързана в един общ енергиен поток, преминаващ през всеки един от нас? Възможно ли е всичко, което правим, което чувстваме, което мислим, да оказва влияние върху цялата Вселена, от която всеки един от нас е, макар и мизерна, но все пак част?

Толкова много хора се отказват в опитите си да вникнат в човешката съдба и изначалност, както и в нагледно безсмисления живот, макар че имат уникални идеи. Много от тях се отказват, поради невъзможността да бъдат чути и разбрани. Ако теорията, която прабългарите създават, е вярна, то макар и идеите на един човек да не стигат до печат или до някое предаване по телевизията, те отново стават достояние на всички нас. Не като глас в съзнанието ни или като халюцинации. По-скоро като визия, като чувство, като насока, като мисловен полъх. Спомен за внушение, който всеки може да долови и развие, стига да пожелае.

Това означава, че всичко, което правим, има смисъл, има значение. Това предава много по-голяма отговорност на всяка наша постъпка, на всяко наше действие.

Най-голямото престъпление на всеки един човек е невникването в нещата. Бягството от задълбочаване в парадоксите на живота.

Търсенето на експлоататорското лесно.

Оправданието на всеки е, че всички го правят и живеят много по-безболезнено. Това е заблуда, защото всеки има реалната сила да промени всичко около себе си. Просто не трябва да го приема и да се примирява. Всеки един от нас е избран, защото всичко, дори и времето, представлява едно цяло. Изборът обаче е личен. Или поне беше. Вече всичко започна да рухва.

— Разбрах всичко, което ми каза. То е толкова ясно. Но не мога да разбера как така Вселената рухва?

— Зная, че ме разбра, защото аз съм ти — каза момчето, чиято безцелна разходка в парка бях прекъснал.

Тогавя вече не бях с него, а бях него. Бях сам, застинал на бялата алея под дърветата, над които небето все още преплиташе своето яркочервено и тъмнолилаво. Целият този разговор аз водих със собственото си аз. На всеки въпрос, който задавах, сам давах отговор. За първи път бях общувал със себе си. Ето защо осъзнах какво става с Вселената. Тя се опитваше да рестартира. Да започне всичко отначало, изтривайки вируса на несъвместимостта, който в нашето настояще бе обладал гниещата й сърцевина. Цялото време, всичко, което беше, е и ще бъде, дори всичко, което можеше да е, всичките различни, паралелни измерения, всичко това сега се беше преплело. Дърветата вече не бяха дървета. Бяха и семена, и малки дръвчета, дори ги нямаше и всичкото това наведнъж. Паркът беше и парк, и град, и пустиня.

Побягнах по алеята. Трябваше да бързам, защото не оставаше много от онова, което осъзнаваме като време, преди всичко да започне отново. Не знаех какво трябваше да направя и затова се втурнах напред. Душата ми бе сграбчена от тихия ужас на приближаващия край.

Прелитах през кръпки. Мигове от други времена и паралелни реалности, разпръснати в едно. Ту попадах на място, огрято от топлите летни лъчи, после само след миг вече бях на същото място, а край мен се сипеше сняг и на безоблачното небе блестяха огромните ярки звезди. Усещах гъдел, тръпки, които лазеха по мозъка ми, явно отказващ да приеме онова, което се случваше.

Понякога се разминавах с хора. Някои от тях, чието съзнание се уповаваше твърде много на физическата реалност, изобщо не виждаха какво става край тях. Продължаваха да се разхождат, да си говорят и да

се смеят. През същото време други се въргаляха по земята, жадно скимтейки. Те бяха видели ясно всичко, което се случва, но мозъкът им отказваше да го приеме и затова не усещаха сами себе си. Очите им бяха налудничаво изцъклени. По устните на някои от тях се стичаха лиги. Ето това беше лудостта. Тя идваше и за мен. Продължавах да бягам, но как можех да избягам от нещо, което нося в себе си.

Изведнъж забелязах млада жена. Бягаше, крещейки отчаяно. В писъците ѝ се долавяше умопомраченост. Нота на лудост, свръхчовешки звук, внушаващ крайното рухване на съзнанието. Тя спря, падна на колене и замлъкна. Дрехите ѝ бяха изпокъсани, превърнати в кални и кървави дрипи. Красивото ѝ лице бе издрано. Тя трепереше силно. Обезумелият ѝ поглед гледаше право в мен с примирена молба. Тогава видях сивите сенки зад нея. Бяха пет или шест, плъзгащи се безшумно в нереалния мрак. После проблеснали зъби и кървясали очи. Глутница вълци, която щеше да помете горкото момиче. Стоях, без да мога да помръдна, и гледах, но не като, а наистина на забавен кадър как първият от огромните зверове се изстреля във въздуха със зинала паст. Едно огромно космато туловище, пръскащо миризмата на мърша и лиги. Жълтите му зъби се впиха във врата на обречената жертва. С предсмъртния ѝ писък за мен се върна и времето. Започна да тече с обичайната скорост, но на мен ми се стори твърде забързано. И другите зверове налетяха върху горкото момиче, ръфайки безмилостно и яростно плътта, разпръсквайки по снега парцали и кръв. Писъкът ѝ се задави в жално, гърлено ръмжене и затихна. Двама от зверовете, които пристигнаха последни на пиршеството, заобиколиха трупа и се втурнаха бясно към мен. Бях смаян, неподготвен, нямаше какво да направя. Просто отстъпих назад точно когато сивата смърт полетя. Изведнъж вече нямаше мрак, беше тих и спокоен пролетен ден. До мен усмихнат циганин със златен зъб весело свиреше на стара гъдулка. На земята пред него имаше изпокъсана шапка, където хората бяха оставили няколко дребни монети. Нямаше вълци, нямаше го и грозния труп на разкъсаното момиче. Това беше друга кръпка, друг кадър от хаоса, друго време и друга реалност. Отблизо и далече се чуваха писъци на предсмъртна агония, които странно се сливаха със скрибуцането на износения лък по старите струни. Вгледах се в циганина. И той не беше просто един

уличен музикант. Беше и бебе, и младо момче, и младеж, и голям човек и побелял старец, и нищо, но всичко накуп.

Отново се втурнах. Сега бягах от песента на тази гъдулка. Вече не бягах по белите алеи, а по тревата. Изведнъж между дърветата видях странно облечени хора. Те бяха в ризници с мечове и други оръжия. Някои се биеха помежду си настървено, а други скимтяха, унищожени от лудостта, която ги бе запратила така далече от тяхната реалност. Видях човек с очила, който разкарваше малко бяло кученце. Видяха го и някои от древните войни, пренесени тук заедно с битката, която са водели. В този миг те бяха обезумели, объркани и изплашени, затова реагираха по единствения начин, по който бяха реагирали винаги. Нападнаха озадачения и до последно невярващ модерен човек, започнаха да го кълцат с хладните остриета на своята параноична ярост. Той бе така изненадан, че това се случва на него... Умря, преди да успее дори да извика. Просто тупна в праха, затискайки с тялото си малкото бяло кученце.

Гърлото ми се стегна и аз пак побягнах, препънах се в бръшляна, паднах, станах и отново се втурнах. Пред мен след минута се ширна огромният шадраван в центъра на парка. Останал без дъх, се строполих на една пейка до брега му. Вече идваше краят. Чувствах го, усещах го в себе си. Видях човек с гумени ботуши и дълъг прът, влязъл да почисти фонтаните. Беше горещо. Лятното обедно слънце пареше на небето. Човекът джапаше лениво и бавно. Аз не се изненадах, когато видях черната перка и после редицата от остри зъби, зиналата паст и тъмното червено петно, което започна да се разлива из водата. Акулата се мяташе в плитката сладка вода. Подскачаше, шляпаше, като малка рибка, изскочила от аквариум, само че така огромна. После умря, обърната на една страна, потръпна и изчезна. Оттук-оттам все още долитаха писъци, но вече всичко приключваше. Бяла светлина поглъщаше Вселената. Не, това не беше светлина, това беше Нищото. То не поглъщаше, а просто изтриваше болната реалност. Бавно и неумолимо. Нищото беше добро. То погълна целия парк и шадравана, а после и мен. Усетих топлина, като от нежна милувка.

После се събудих. Изправих се в леглото с намачканите потни чаршафи. Трябваша ми няколко минути, докато осъзная къде съм и какво всъщност се бе случило. Странен сън. Най-странният, който съм имал. Беше и толкова реален, толкова истински. Ами ако всичко това

се бе случило? Ако пак бях попаднал в някоя кръпка? Не знаех и още не знам.

Стъмни се напълно. Вървя през парка към тихия бар, накрая на тази алея, където ще пия. Мисля си за реалността, за живота, за всичко край мен и за мен. Просто го чувствам, но зорът ми вижда нещата твърде отблизо. Не мога да видя картината в цялост, а само отделни фрагменти, смътно внушаващи идеята за нейния смисъл. На края на пътя, който вече поех, ще видя картината в цялост. Трябва...

10. ЗВЯР

Аз не съм хуманист. Аз не обичам хората. Аз не им вярвам. Те са нищожества, както и аз. Нали съм от тях... Нещастни частици от безбрежния хаос, вперили поглед в собствения сън, който изживяват със затворени очи. Слепци... Винаги готови да нападат. Да обиждат. Да унижават. Да усетят отсрещната слабост и да впият зъби в нея. Да задоволят комплексите си, затрупвайки ги с чуждата болка.

Аз не съм хуманист. Аз мразя хората. Мразя онова, което в крайна сметка съм. Аз мразя себе си. Аз съм човек. Слаб, озверял, готов да се бори за собствените си илюзии... Но там отвъд, там, далече зад сълзите, е тя... Истината. Цялото. Неосъзнатото, което с ограничените си програмирани съзнания никога не ще можем да зърнем... Но то е в нас. То ни води напред. Ние сме в замисъла. А хората продължават да бъдат така елементарни. Никога не бихме могли да видим подредения пъзел. Никога не бихме опитали. Ние дори не осъзнаваме собствения си фрагмент. Всичко, което не разбираме, за нас не е истина. Всичко, което е ирационално, е враг. Враг на какво? На нормалното ни съществуване, граничещо с лудостта... Лудост. Къде е границата, където се лутам и аз. Повече тук или повече отвъд и къде е истината — там или тук, след като те са едно...

Изгарям и необяснимата болка ме поглъща. Обгръща ме с пепел и аз не виждам нищичко друго. Другото го няма. Само пепел и огън, вливащи в мен онова омразно различие. Аз не съм вас. Аз не съм себе си. Ето ме мен и опитът ми да докосна небесния плам. Ето ме мен, изпепелен и изгубен. Нищо, просто черният въглен, който би пазел спомена за истинското, което е над. Това обаче ме свързва с вас. Това ме прави част от тази реалност, единствената, която разбираме.

Към какво се стремя? Борба ли е моето, или просто желание да оцелея. И аз ли съм като всички, или всички са като мен, или просто съм без други условности, или може би не... Вик, сълза, болка, лудост, предизвикани от тиха мечта. Идеал, претопен от изпепеляваща ярост.

Поглед, заслепен от рационална глупост. Дъх, задушен от страха...
Страх, изпитван от допира. Протягам ръка със сълзи на очи нататък.
Протягам ръка и се губя в мрака, там, отвъд...

И отново летя. Рея се над всичко толкова бързо, толкова бързо...
Протегнати ръце застиват над мен, но аз съм над тях и продължавам
нататък, с мисъл за края... Мисъл, спомен, усещане за една мечта,
която е нищо повече от внушение, което съм имал насън. Видение,
твърде различно и противоречиво на нашето всичко. Пейзаж на отвъд,
на страничния шум на другото, което ние не можем да видим.

Омраза, любов и всичко в едно, което води към хаоса, изтъкан от
нищото — единственото наше начало. Отпускам се назад и бавно
пропадам. Тихо се стапям и мразя света, защото обичам онова, което
не е само представа за него. И умирам отново, и се раждам отново, за
да може пак да умра... После тихо ще плача, захлупил глава в калта, а
после? После какво? Как?... Накъде?... Малко е смешно, защото няма
никакъв смисъл и ето защо е толкова истинско. Малко е тъжно, защото
е истинско и ето защо няма никакъв смисъл. Малък съм аз. Малък съм
аз, жалък и тихо ридаещ, а после? Неосъзнато начало на безбрежния
път, водещ към непонятния край. Съдба не за мен, не за човек, а за
въплъщение на Бога. Не за мен — малко, жалко нищожество повече от
всичко, за което дори мечтая... Просто човек.

Сграбчвам поредната чаша, за да я пресуша. Животът е
прекалено силен. Животът е вътре в мен, животът съм аз, а човек
трудно се отказва от себе си.

Какво ми остана. Прогледнах и разбрах, че това, което ме
заобикаля, не е нищо друго освен реалността. Изгубих последния
смисъл.

Какво ми остана. Мисля за самоубийство и си мисля колко по-
хубаво и лесно би било, ако въобще не бях се раждал сега. Мисля за
смъртта, а и се ужасявам от нея...

Сграбчвам поредната чаша, за да я пресуша. Затова сега живея на
автопилот. Спуснах се по обратния път на самоусъвършенстването —
този на деградацията и самоунищожението. Замествам чувството за
илюзорен живот с чувството на истинската болка. Пристрастен съм
към меланхолията. Бавно потъвам в засмукващата черна дупка. Тя ме
поглъща все повече и по-надълбоко...

Сграбчвам поредната чаша, за да я пресуша. Казват, че един ден слънцето може да се превърне в черна дупка и да погълне слънчевата система... Колко неща в живота на един човек могат да се превърнат в черна дупка... Това са любовта, надеждата, кратката радост и невярното щастие...

Сграбчвам поредната чаша, за да я пресуша. Откривам истинския вкус на съществуването най-вече вечер. Търся тъмнината и се крия в нея. Опитвам да скрия себе си от задължението да продължавам да се понасям.

Сграбчвам поредната чаша, за да я пресуша. Пристрастих се към адреналина, защото той събужда животинското в мен. Обикалям запустели места, където не ходи никой. Пристрастих се към алкохола. Живея, защото съм задължен, а не съм готов, не искам да посегна към смъртта...

Сграбчвам поредната чаша, за да я пресуша. Не знам дали самоунищожението е изход. По-скоро е мъчително заличаване на същността ми и никой не може да ме измъкне оттук, защото самият аз не го искам. Но предпочитам това пред заблудата и прахта, която жадно поемах с отворените си очи под диктовката на ежедневието...

Стоя сам на бара. Обичам да стоя именно тук, на високите столове пред подредените бутилки с алкохол. Те проблясват успокояващо в неоновия мрак.

Зад мен има и други, но аз съм им обърнал гръб. Скрил съм се в мъглата цигарен дим, притаен колкото мога по-близо до чашата с алкохола и самотата.

Съсредоточено запалвам поредната цигара. Вглеждам се в пламъка... Любувам се на огънчето, което рисува върху цигарената хартия дребни, прегорели гравюрки, преди да я превърне в пепел. Внимателно наблюдавам движението на синкавия дим, който придобива най-различни грациозно начупени форми, бавно стапящи се във въздуха. Издишвам дима на кръгчета. Сякаш водят свой собствен живот. Случва се някое от тях да тръгне бавно надолу, след това да спре за миг, а после все по-бързо да се заиздига нагоре към своята смърт. Взирам се в хипнотизиращия цвят на запаления тютюн. Жълто-оранжев мек цвят. Погледът ми застива. Багрите го обгръщат, а после обладават съзнанието. Отнасят ме далече, там, където летя безпаметен сред горещината на пламъците.

Сграбчвам поредната чаша с алкохол и я изгълтвам, давейки се в концентрата. Поглеждам към отегчения барман, сновящ зад бара, и отново поръчвам. Чувствам се трезвен, но усещам, че не мога да стана. Сякаш пропадам назад отново, и пак, и отново. Усетът ми за материалното бавно се притъпява. Усетът ми за мен бавно се свлича назад.

Отново сграбчвам поредната чаша и пак я унищожavam на един дъх. Поглеждам към сметката и хвърлям няколко банкноти на мокрия бар. Хартийките започват да попиват капките разлят алкохол, както аз попивам капките разлята агресия. Оттласквам се от бара и прекосявам задушното помещение, без да поглеждам встрани. Правя всяка крачка с похвално съсредоточаване. Излизам навън. Скоро ще го оставя и нека тази вечер той да ме ръководи. Нека тази вечер бъде свободен.

О, да. Той пак е тук и отново набира своите сили. Ето го звярът. Дави се в затегнатата около врата верига, опитва да я отскубне. Чувам неговото гърлено ръмжене. Почти виждам през кръвясалите му очи. Неговият бяс ме обхваща. Наглед спокоен, аз се променям. Всяка чаша ме приближава към онова, което не съм, но което мога да бъда.

Алкохолът ме замайва. Светът се завърта, без да помръдне, без да помръдна и аз. Цветовете му се променят. Всичко е тъмно и синкаво. Аз съм в дупка. В мрачна хралупа. Вече съм звярът. Мускулите ми се стягат, дъхът ми се учестява, съзнанието ми се видоизменя, яростта идва и ме обгръща в своето нежно спокойствие.

11.

ЖИЗНЕНОВАЖНА ЛУДОСТ

Музиката в клуба гърми оглушително.

Отново съм изпил твърде много. Продължавам да се наливам. Усещам изгарящия вкус на силния концентрат в устата си. Първият импулс на противящия се организъм е да върне течността обратно, но преглъщам. Пуша... Всмуквам отровния, катранен дим с дробовете си. Желая да го изкашлям, но го задържам в себе си. Още и още... Организмът ми се предава. Съзнанието ми се замъглява. Обхваща ме тъпо и безпочвено веселие. Летя...

Още една крачка по моя път, който може и да води към дъното. Затварям невиждащите очи. Замъгленото съзнание е безсилно.

Това обаче не съм аз. Това е лудостта... Тук вечер след вечер се снабдявам с поредната жизненонеобходима доза лудост. Онази лудост, която пречи на обществото да се разпадне... Сега се сбогувам и с нея.

Обиден съм на този лъжлив живот. Какво пък — аз знам, че действителността ме притежава. Дано тази вечер чрез алкохола да превърна собствеността ѝ в жалко, хленчесто, пихтиесто нещо, което да не струва нищо.

Държа поредната голяма водка... Ръката трепери и течността се излива наляво-надясно. Колко е горещо. Потта е сплъстила косата. Стича се на тънки струйки по озверялото лице, по гърба, влиза в очите, мокри тениската, отдавна прилепнала по изгарящото тяло... Музиката блъска черепа отвътре. Бучи в главата ми. Умирам и се раждам хиляди пъти с нея. Превзема ме. Завладява цялото ми тяло и съзнание. Подивявам. Усещам как ме обгръща моментната лудост. От колоните се изсипва тежък, депресиращ електронен хаос, дрънчи като желязна верига, тропа по душата ми.

Изведнъж се заковавам. Музиката затихва. Остава само тътен, преминава в далечно ехо, превръща се в неясен шепот и замира. Затворените очи щипят от цигарения дим и стичащата се пот. Сам съм. Някъде високо. Чувам писъка на орел. Бавно отварям очи. Клубът е

изчезнал. Няма ги всички онези хора. Заедно с тях си е отишло и алкохолното замайване. Усещам съзнанието си напълно ясно и бистро. Намирам се на ръба на висока пропаст. Върхът на обувките ми е извън края на скалата. Малки парченца изронени камъчета политат надолу във високата със стотици метри бездна. Някъде далече се чува грохотът на падаща вода. Всичко край мен в подножието на скалата, там далече, където сливането на небето и земята се нарича хоризонт, е покрито с гъста борова гора. Въздухът ухае на смола и живот. Кристално чист и прохладен, толкова опияняващ...

Аз съм първият, стъпил на това място. Усещам го прекалено реално, неосквернено, заредено с твърде силна енергия. Паралелна реалност, първична, недокосната от хората. Тук искам да живея, място, което не искам да изгубя и което, за съжаление, съществува само във въображението ми. Отново чувам писъка на орел. Замиждавам за миг. Някой ме блъска. Отварям очи. Отново съм в задимения бар. Пиян повече отвсякога. Боли ме глава. Усещам жесток спазъм в корема. Чувствам как горещата токсична течност се издига по хранопровода и след това започвам да повръщам върху себе си и всички край мен.

12. ВОЙ ОТ БОЛКА

Понякога лудостта идва и носи със себе си яростен гняв. Внезапен, нечакан, завладяващ цялото същество. Обсебващ съзнанието. Притискащ. Не ми оставя и глътка въздух. Просто ме дърпа надолу и надолу, и надолу, докато не започна да се давя в безсмислието на болката... Сгромолясвам се в собствената си черна бездна... Агресията ме завладява и ръководи... Агонията... Желанието да унищожавам, да убивам, да руша. Желая да наранявам. Желая да затрия себе си. Да виждам моята кръв, стичаща се по собственото безлично лице. Желая да погледна в гаснещите си очи. Желая да усетя болката в горящите си дробове... Какво търся? Защо го търся изобщо? Къде изтече и последната капка смисъл? Кое събуди звяра, който ще остане тук завинаги? Виещ от болка... Животно, което в дългата си предсмъртна агония иска да унищожи още стотици красиви спомени, на които отдавна мъртвият човек би се зарадвал... Същество, впило ноктите си в презрения живот. Спящо дълбоко, заключено в собствените си кошмари, чакайки някой да го освободи... Не, не някой... Чакайки...

Бягам в нощта. Не усещам студа и не виждам мъглата. Просто бягам и бягам... Пръскам дънките и гърба си с градската кал. Объркан. Изгубен. Изпаднал в еуфория. Усещам ли нещо въобще... Тъпи и болезнени удари в мозъка ми. Нима това е пулсът... Сърцето ми... Кръвта шурти от носа. Мъгла обгръща улиците наоколо. А може би тя обгръща и съзнанието ми. Луд ли съм... Дали полудях... Отприщих агресията и сега бягам. Нямам посока. Хиля се истерично, давейки се за глътки кислород. Докъде мога да стигна... Смърт... Къде започва смъртта и къде животът? Истерия ли? Да... И смъртта... Тя не започва, когато умираш... Тя започва с деня на раждането ти. Ти не живееш, не растеш, не се развиваш, а още от бебе просто умираш, а животът е предсмъртната ти агония...

Чувам писъци. Подлудяващи стонове и скимтене. Опитвам се да избягам от тях. Напрегнал съм сетните си сили. Времето се разтегля в безкрайност. Но само за миг аз разбрах. Аз скимтя. Това са моите стонове. Опитвам се да надбягам собствения си хленч. Устата се разтяга в налудничава усмивка. Тук ли съм още? Започвам да крещя. Да рева, раздирайки болезнено стегнатото гърло. Като животно. Като звяр. Като себе си.

Бог е всичко. Негово е земното и небесното царство. Направени сме по негов образ и подобие. Бог е във всеки. Всеки е Бог. Бог изпитва някого. Бог изпитва себе си. Някой е изгубил смисъл... Някой страда. Бог страда... Всеки е част от Бога. Аз желая да унищожа всяка своя частица, да я гледам как се гърчи в агония. Така бих се почувствал поне малко жив.

А дали Бог е различен.

Спирам изведнъж. Главата пулсира болезнено, сякаш тилът ще експлодира всеки момент. Очите са насълзени от студения вятър и бягането. Гърдите парят. Почти не мога да поема въздух. От носа ми продължават да се стичат тънки струйки кръв. Усещам вкуса ѝ в пресъхналата уста. Гади ми се. Падам на колене. Тялото ми трепери. Всяко мускулче боли. Всяка жила е обтегната до болка. Рухвам безчувствен на студения камък. Болката избухва и в черепа. Помита завърналото се съзнание и непотребните сетива. Потапям се в несъществуващ мрак, вперил поглед в малките червени точки, които бясно препускат насам-натам...

13.

ИЗПЛУВАНЕ В НАСТОЯЩЕТО

Отново изплувам в настоящето. Идвам от дълбоките неосъзнати дебри на несъществуващото. Не мога да си спомня какво се случи там. Може би нищо. Затова само там аз си почивам.

Страхувам се да отворя очи, дори да помръдна. Все още съм твърде унесен. Все още съм малко там, макар и изплот в реалността. Тялото ми се пробужда. Все повече нервни окончания напомнят за себе си, доставяйки информация за жалкото ми състояние. Главата боли. С всяко поемане на въздух тежката електрическа болка в тила се усилва. Гърлото пари. Не зная какво се е случило, нито къде съм, но не искам да отворя очите си и да разруша тези въздействащи мигове на безметежно объркване. На тиха осъзната амнезия. Гади ми се. Значи, снощи съм пил. Разбира се, че пих. Вчера тръгнах на път, но трябваше да се сбогувам с лудостта. Понякога я оставях да се разпорежда на воля с тялото и съзнанието ми. Така направих и снощи, нали? Спомням си за малкия бар, за клуба и за после, когато вече не бях аз, а беше безобидният звяр. Глупав звяр! Той черпи сила само от алкохола, а после се скрива, спотайва се изплашен от светлината. Вечер е силен и могъщ, мисли, че е успял да изтрие личността ми и намира това за достойно и справедливо. Горкото животно, само едно от многото човешки лица, танцуващи едно с друго,менящи формата си, клокачещи във всяка човешка душа. Така непотребно. Понякога аз съм това животно, нахъсан, убеден в правотата на своята ярост. Но тя е лъжлива. Невярна. А той е безобиден. Не може да стори никому нищо, освен на мене. Но аз го оставям. Понякога отпускам веригата, с която го връзвам за съзнателното и го оставям да дивее на воля. Снощи трябваше да се сбогувам и с него. Скоро ще го убия и дотогава едва ли ще го видя пак.

Плахо отварям очи. Светло е. Вече се съмва. Над мен е небето. Лишено е от цвят, но нощта си отива. На фона му, вперил поглед напред, е той. Руският войн. Застинал е напред крачката, с която всеки

ден се потапя в бъдещето. Погледът му е устремен на изток. Приветствам го тихо. Здравей, каменна статуя! Бил си с мен толкова много пъти. Така добре ме познаваш. И аз теб. Самотният войник, пазещ на пост една рухнала идеология. Ти си непотребен, макар и така красив — нали го осъзнаваш? Защо бързаш да прекрачиш в бъдещето — то не те иска...

Гърбът и косата ми са ледено студени от просмуканата в тях влага. Лежал съм в локва дъждовна вода. Тилът ми все още е потопен в нея. Ушите също. Някакви звуци достигат до мен. Тихи и все пак тътнещи. И леко пищене... Леко и влудяващо постоянно.

Лудостта е избрала да захвърли точно тук непотребното й вече тяло, след като преди това го облада и му се насити. Намирам ироничните помисли за забавни и понечвам да се усмихна. Силната болка ме спира. Устните са пресъхнали и напукани като пустинна земя. Две струйки кръв цръкват навън.

Трябва да се изправа. Рязко напрегам мускулите и сядам сред локвата. Светът се завърта. Затварям очи. Разтрепервам се силно. Усещам слабостта, която струи из вените на цялото тяло. Подпирам туптящата тежка глава с ръка. Поел съм свръх доза от упойката на самоунищожението, но трябваше. За последен път. Кръстът боли и едва задържа изтръпналия безчувствен гръб. Ледени струйки вода се стичат по него от прогизналата коса. Колко е студено! Отново отварям очи и застивам. Дъхът ми секва за миг. Дълъг миг, в който всички физически болки се стапят пред магията, която се разстила пред мен.

Нощта избледнява бавно. Тук-там още надничат далечни, ярки звезди. Настъпващият ден плавно мени цветовете на малките облачета, спрели над Пловдив. В началото едва се различават от тъмносиньото на нощта. Постепенно започват да се обагрят в наситено лилаво. Пухкавите им контури скоро ще порозовеят.

Изгревът приближава. Той избутва индигото на нощта далече на запад. Наситено червеното на източния хоризонт, започва да прелива в розовите облаци и пурпурното небе над мен. Всичко е така плавно и същевременно толкова необратимо. Красиво е. Очите ми жадно изпиват величието на природата.

Пожарът на изгрева пламва. Червеното, пурпурното и розовото изгарят в меките оранжеви пламъци. В небето над Пловдив бушува тихата огнена стихия на вечността. Слънцето се показва. В началото е

само един ярък отблясък — експлозия на светлина. Тя расте, оформяйки огромния ярък диск, който скоро започва да ме заслепява.

Свеждам поглед надолу. Там градът се пробужда в светлината на настъпващия ден. Бръмченето от двигателите на колите достига до мен някак унасящо, глухо и нереално. Градският смог се слива с леката мъгла, обгърнала Пловдив. Придава ѝ странен пурпурен оттенък. Само останалите тепета се извисяват над нея, като самотни скалисти острови.

Тухлените къщи в централната част неусетно преливат във високи панелни блокове, докато погледът се плъзга към крайните градски квартали. На юг, като огромна вълна се тъмнее величественият силует на Родопите. В подножието на планината са се сгушили малки бели селца.

В Пловдив се разказва легендата как Орфей понякога слизал от Родопи и се качвал именно тук, където днес се извисява статуята на Альоша. Гледал изгрева и пеел за изгубената си любов, а цялата природа страдала с него.

Затварям очи. Мечтая, щом ги отворя, да съм се върнал назад във времето. Под мен да се простират отдавна изсечените гори, като зелено езеро, плискащо се по крепостните стени на древния град. Мечтая да чуя самотната песен на Орфей — тъжна и красива като тепетата, над които се е носила... А може би веднъж вече я чух?

Казвали са ми, че обичам местата, жертва на комунизма. Такъв е и хълмът на Альоша. Запустял, безжизнен, с дъх на стара утопия и тъга по безметежно отминалото време. Развалина... Самота... Веднъж се качих през зимата. Валеше силен сняг на онези големи бели парцали. Беше натрупало доста, но аз си пробивах път нагоре. Никой — нито кола, нито човек не се бе качвал преди мен, откак бе навалял снегът... Не виждах други следи... Небето беше сиво-лилаво, с призрачен оловен оттенък. Горе духаше силен вятър. Завихряше снега. Статуята на руския войник разказваше самота... Беше студено. Смрачаваше се. Градът беше под мен. Уличните лампи се запалиха и започнаха да обгарят в златисто червено целия град. Искях да затворя очи и да чуя песента на Орфей. После затворих очи и я чух. Гласът беше плах и заглушаван от снежната буря. Постепенно набираше мощ. Стана дълбок и плътен. Не разбирах думите и не помня мелодията. Това не беше песен, а нежен стон, който танцуваше с бурята и се вплиташе в

нея. Едно цяло с природата. Едно цяло с красотата и болката. Имах чувството, че се извисявам. Мечтаех да полетя нагоре към небето, все по-високо и по-високо, докато не се стопя и не се слея със снега...

Дали край мен имаше друг непознат? А може и да беше случайно довят повей от миналото, там, където Орфей неутешимо скърбеше. Дали аз не бях пял? Или може би не беше пял никой освен бурята...

Трябва да тръгвам. Трябва да оставя Альоша назад. Заключен в шкафче на гарата, ме чака моят багаж. Той ще проследи моя път. Трябва да отида да се преоблека и да си взема нещо горещо за пиене, докато чакам автобуса. Но не сега. Не още. Не мога да се отскубна оттук. Мястото е твърде силно. Твърде над всичко. То ме кара да чувствам. Да изпитвам. Тук ме докосва. Ще опитам да запазя спомена за това място непокътнат някъде дълбоко в мен. Такова, каквото е сега. Самотно и откъснато. Толкова истинско. Толкова мое...

14.

ВЯРАТА В ЛЮБОВТА

Защо търся изход...

Защо понякога все още мечтая...

Защото искам да видя света не такъв, какъвто е, а такъв, какъвто искам да бъде...

Например, преди да заспя. Затварям очи... Завивам се с топлото си одеяло. Отпуснат... Бавно и неусетно ежедневните проблеми се стапят в замъглящото се съзнание... Бавно и неусетно се преселвам в своя собствен свят... Започвам да пътувам в себе си... Въображението, потискано, мачкано и убивано от сивотата на болезнено реалното ежедневие, си проправя път и ме завзема, и ме обгръща, докато не се предам...

И там, вътре в себе си, се чувствам истински свободен, защото и най-безсмислената мечта изглежда безкрайно по-добра, правилна и красива от смисления живот.

Поне за мен...

Спускайки се по склона на тепето към автогарата, аз мисля за вярата на човека в любовта. Как сме се вкопчили в нея. Любовта, да, тя ме подтикна да тръгна по пътя, още преди да осъзная, че крача по него. Заради нея започнах да страдам и страданието ме научи да вниквам и да виждам. Чрез чувството любов започнах да изграждам в себе си онова, което съм сега.

В началото любовта това бяха оковите, покрити с розови листа. Клетката, изтъкана от лъчите на залязващото слънце. Аз бях роб, най-голямото доказателство колко е слаб човек. Бях готов на всичко за нея. Нима една дума не бе достатъчна, за да последвам пътя на Орфей към ада. Да плюя в лицето на Луцифер и всичките му херцози... Да преплувам морета от лава и врящ катран и след това, покрит със смъртоносни рани, да се върна, за да зърна една усмивка... Една-единствена...

Любовта е като месоядно цвете... Красива, неустоима и смъртоносна. Жестока, коварна, ужасна...

Дойде денят, в който всичко рухна... Пясъчните дворци се сринаха в прахта. Върху небесната синева се изля мрачното було на буреносните облаци, изтъкани от черната жлъч. Падна гъстата мъгла на действителността.

Любовта остана глуха. На нея ѝ бяха безразлични сподавените стонове, защото ме бе притежавала. Аз бях в жестоките ѝ прегръдки. Танцувах с нея и тя изсмука всичко от мен, за да ме превърне в жалко и смешно същество. Сдъвкано и изплюто на брега на бушуващ океан, чиито студени, безмилостни вълни ръфаха голата плът...

А тя, заради която бях толкова слаб, ми се струваше все така приказно прекрасна. Крещях. Гърлени нечовешки звуци...

„Как можа да направиш това? Как, защо, как, защо, какзащокакзащокакзащо...“

Полудявах! Но това не бе сладката лудост на заблудата, в която намирах смисъл за живот. Това бе лудостта на биещия, оловен ноемврийски дъжд...

Любовта е кучка! Понякога благосклонна към един. Подхвърля му трохички и той е готов да ѝ се кланя като на богиня. Към друг пък ще бъде безмилостна и той ще я проклина, докато е жив, а може би и след това във вечността...

Ставаш зависим от нея... Подвластен на човешката си слабост... Един удавен в идеала си маниак, фанатик, роб...

Всяка нощ гледах към звездите, така далечни и студени. Все едно надничаха през облаци надолу. Далечни и студени... Безучастни наблюдатели... Високи... Недосегаеми... Като Космоса... Огромно пространство. Тихо и пусто. Изпълнено със самота и безметежна тъга. Така чувствах и сърцето си, и себе си. Далечен... Сюрреалистичен. Така между мен и света падна дебелата стъклена преграда. Потънах в собствената си черна дупка от меланхолия и депресия. Някои казват, че слънцето ще се превърне в черна дупка, която ще погълне цялата Слънчева система, ще я разгради на атомчета и ще я повърне някъде на злокобни газове. Колко много неща в живота на един човек могат да се превърнат в черни дупки. Всичко, което те изпълва с живот, един ден може да ти го отнеме.

Плачех... Всичко се изливаше навън. Молах се това да ме пречисти по някакъв начин. Вместо това болеше още повече. Но плаках. Напук на обществото, на всички, които биха ми се присмели, на всичко гадно. Достигнах кулминацията на депресията си и се почувствах щастлив... Пристрастих се към всичко това — да ми е гадно, да не мога да понасям света, да съм обиден на живота...

Това е мазохистичното удоволствие... Все едно си се порязал, докато се бръснеш. Гледаш как ярката червена кръв се стича по лицето ти и се смесва с бялата пяна... Красиво е...

Всички тези филми, които ме бяха възпитавали как доброто побеждава, как истинската любов винаги е щастлива, макар и изтерзана, как, ако дадеш всичко от себе си, няма начин да не постигнеш своето... Всичко това е един комерсиален боклук. Нещо, водещо до масово затъпяване. Нещо, което ми бе помогнало да си изградя една розова представа за света и когато се сблъсках с действителността, бях напълно неподготвен...

Мислех, че всичко, което съм градил в продължение на толкова дълго време, се е срутило върху мен, премазвайки ме. А всъщност никога нищо не бях изградил. Сам пред себе си преиначавах истината. Защото така исках. Бях глупак и лъжех себе си, защото имах нужда да обичам.

Опитах да надскоча себе си и платих. Всеки си плаща, когато се опита да кривне малко от пътя, начертан от шибаната съдба. Мислех, че лесно бих изгубил това, което притежавам. Непосилно ми се струваше да изгубя нещо, което никога не бях имал, до което дори не бях се докосвал. Чудех се как мога да продължавам да откривам смисъл нататък.

Най-сетне започвам да виждам ясно болката. Онази, която гори вътре в мен и обезсмисля чувството за всичко онова, което ми изглежда нежно, красиво и смислено.

Моята болка това съм самият аз. Това е човешката ми природа. Никой, никой човек не заслужава толкова, колкото ми се иска. Ние не сме истински. Ние не сме себе си. Какво сме ние накрая? Това искам да разбере и може би това очаквам да намеря на края на пътя. Наметнати с нашите лъжи, изграждащи собствената ни цивилизация в нашите очи. Прегърнали арогантно клишетата, създадени, за да звучат добре, ние робуваме на собствената си човешка природа. Това ни

разкъсва, защото илюзията е така хипнотично набита в човешкото ни съзнание, че ние самите вече сме изгубили пътя. Ние не знаем кои сме, не предусещаме къде ще отидем и не помним къде сме били.

И ето ни днес, тук на земята, робуващи на собствените си лъжи, вярващи в тях. Кръгът се затваря, цикълът приближава към своя апокалиптичен край, а ние все още не знаем собствените си имена. Не усещаме собствените си чувства. Обясняваме си ги с клиширани термини, набутваме ги в глобалната човешка матрица. Ставаме еднакви и все пак никой от нас няма нищо общо с цялото, защото не е пълен човек, а е само коленичил в прахта роб на човешката си природа. И кой знае дали сме нещо повече от това. Иначе всичко останало би било толкова безсмислено.

Любовта е вътре в мен, защото аз не мога да я даря на никого. Човек обича само и единствено заради себе си. Аз обичах, защото исках да обичам, летях в блажения простор, защото исках да летя, и после страдах. Страдах, защото се нуждаех от прекрасното страдание. А отсреща нямаше човек. Там беше само моята представа, моята мечта. Човек е влюбен в мечтите си, защото само те носят спомена за онова, което наистина сме. Там, в реалността, няма нищо, което да е категорично — дори цялото.

С всяка крачка потъвам все повече и повече в смога, над който за миг бях полетял, и се чудя за любовта и за човешката вяра в нея. Любовта е илюзорният лек. Снощи аз я заместих с лудостта и тя пак ми помогна. Любовта е част от цялото, защото е вкоренена в смисъла, но тя не е клише. Ние дори не сме започнали да я осъзнаваме. Ние само усещаме нейния повей, затворен в клетката на матричното ни съзнание, ограничено от собствените ни еднозначни клишета. Любовта е символ. Тя е хармония. Тя е смисълът на Цялото, а Цялото е и щастие, и страдание, и всичко останало, както и Нищото.

Ето това си мисля, докато крача към автогарата. Зад мене остава тепето и високата каменна статуя, огряна от лъчите на изгрялото слънце.

15. ПРЕЗ ТУНЕЛА

Има дни, в които понасям тълпата по-лесно. Възможно е това да се определя от предходните вечери. Днес не ми се струва, че изцъклените им погледи ме прогарят с изпепеляващата си празнота. Разбира се, задухът от тълпата остава, особено тук, на мръсната автогара. Но аз, така да се каже, вече започвам да свиквам с него. Непоносимостта ми към хората стана моето странно хронично заболяване. То живее в мен и е винаги готово да ме човърка отвътре, освен ако нещо друго не е обсебило съзнанието, ако не съм пиан или ако не съм там, горе...

Може би мисълта, че съм се отправил нататък, прави симптомите на досадата, отчуждението и нервността ми по-поносими. В края на краищата аз вече пътувам към своето избавление. То е единственият възможен лек. Трябва да е...

Качвам се в Автобуса и сядам на една от седалките до прозореца. Раницата ми лежи на съседното място. Разпрострял съм се глупаво върху двете места. Не желая никой да седне до мен. Мразя натрапчивата чужда компания. Макар неволно и съвсем неумишлено, присъствието на друг човек толкова близо до мен ме изнервя. Кара ме да се стягам и да бъда толкова различен от себе си. Започвам да се чувствам глуповато учтив. Съзнанието ми се изпразва. Превключвам на автопилот. Раздразнението от обществото изчезва, погълнато от възпитанието. Ако и случайният пътник край мен да не желае да ми говори и да обръща каквото и да е внимание на моята личност, ако даже заспи, той пак би ми пречел. Някак със самото си присъствие омаловажава същността ми. Свързва ме с цялото му, което толкова много презирам. В такива моменти презрението ми бавно се насочва към мен и аз започвам да презирам себе си. Тогава, задавено, възпитанието изплюва раздразнението. Из мозъка ми започват да се лутат мисли за кървава саморазправа. Вярно, аз не вярвам на тази агресия и не бих я оставил да ме обземе сега. Но знам, че я има. Трупа

се някъде, търпеливо чакайки рухването на бента, отделящ океана на лудостта от локвата на осъзнатия разум.

Усетил съм порива много отдавна. Копнеж по непримиримите ветрове, които ще ме понесат из необятните солени вълни. Там може би е свободата. Нейното олицетворение са водата и небето. Две различни синевы, вплетени една в друга. Понякога раздирани от ураганите на бесните бури. Друг път спокойни и безметежни, милвани от свежия, прохладен бриз.

Излизам от унеса. Разтърсвам глава. Пак съм тук в Автобуса. Седя сам на седалка. Пътувам нататък. Там ще се гмурна в океана. Сега все още се притаявам в калната локва, бавно пресъхваща под ярките лъчи на истината. Тя още ми трябва, макар и съвсем малко.

Автобусът е тръгнал и вече е напуснал града. Поглеждам през прозореца. Край мен бързо се изнизва еднаквият път. Километър след километър се стапят. Чувството ми харесва. Все едно съм застинал напук, а земята се върти, без да може да ме повлече след себе си. Асфалтът изтича, ограничен от предпазната мантиanela. Дълга със стотици километри. Ивица от ръждясали парчета ламарина, слети с винтове и спойки. Правили са я стотици хора. Без да се познават. Без да са се виждали. Живеещи на огромни разстояния едни от други. И все пак мантиanelата е едно цяло. Неразделна, криволичетца с пътя метална лента, изнизваща се така хаотично пред погледа ми.

Зад нея има друг път. Друга една дълга и единна линия. Пак сътворена от хората. Хора, които не се познават и нямат нищо общо помежду си освен човешката същност. Това е ивицата на боклуците. Найлонови пликчета и торбички, пластмасови бутилки от минерална вода или машинно масло, празни цигарени кутии и чашки от кафе или чай. Така мъртви и грозни. Вглеждам се в неестествено ярките им цветове. Изпитвам погнуса. Повдига ми се. Всяка износена гума и всеки износен стар филтър, всяка отломка човешки боклук са се забили в земята. Впиват се и в мен. С грозотата и абсурдността си. Противоестественото им присъствие ме мачка. Толкова тежи върху изнемогващото ми, скимтящо същество. И само аз и другите умопомрачени чуваме писъците на изнасилената природа. Усещаме как безпомощно тръпне край нас, безпощадно разкъсвана от глухата, ограничена в собствения си прогресорегрес тълпа.

Мразя ви!

Мразя ви за това, че превърнахте съществуването ни в тежък живот на бездомни клошари в бунице. Това ви допада нали? Така ви харесва.

Глупаци!

Не виждате ли, че океанът приижда и скоро ще ви залее. Тогава ще оцелеят само онези, които могат да плуват. Онези — умопомрачените...

Откъсвам очи и зарейвам поглед нататък. Там, отвъд пътя, отвъд мантинелата и боклука, отвъд дългото равно зелено поле, белязано с пътищата на цивилизацията, се издига тя. Моята цел. Моят блян и копнеж. Планината. Величествената проста красота, към която се стремя и от която така отчаяно се нуждая. Скована е в сняг. Забулена от черни, буреносни облаци, които така ме привличат. Те объркват и плашат поквареното и мързеливо цивилизовано общество. Затова пък аз ги обичам. Те ме успокояват. Изпълват ме със студена, съдбова решимост, мрачна и истинска колкото тях.

Светлината изгасва. Балканът изчезва. Мрак, оцветен с шума на двигател, с вкус на бензин и дъх на отрова. Подреден и логичен. Хуманен колкото бодлива тел с пуснат ток по остриите й шипове. Това е тунел. Пътят минава през него. От другата страна всъщност излизат толкова малко. Вътре остава обществото — непонятно и зло.

Вече съм близо. Нищо друго няма значение. Аз ще опитам да прекося тунела и да стигна отвъд. Дано да успея. Затварям очи. Мечтая за момента, в който ще се гмурна в океана на своята лудост, пълен от реките на неразбраната и плачеща за своите деца Вселена. Той ще е хладен. Водата ще приглуши другите звуци, докато с тихо премляскване ме поглъща. Там аз ще танцувам почти без да се движа. Край мен ще се завихрят малки мехурчета от непотребен кислород. И може би точно тогава, малко преди да се разтвори напълно в този всемир, дали няма да бъда щастлив...

16.

ГМУРВАНЕ В ПЛАНИНАТА

Крача угнетен под лъчите на пролетното слънце и шепна проклятията, задушаваци душата ми. Ако там, отвъд живота, има нещо, нека дойде... Нека ме избави от цивилизацията, нека ме освободи от човешката природа. Нещо в мен се изкриви твърде много. Аз го усещам, защото то пречупи усета, с който възприемах света. То ме променя. То ме разяжда. И ето, гневът е тук. Той ще ме води нагоре. Задушавам го само защото ще ми трябва нататък, там, където силите свършат... Пазя го, скътан до сърцето си.

Как ли изглежда лицето ми точно сега? Не зная, но сигурно представлява маска на застинала ярост и последната крайна решимост да стигна до края. Не ми е нужно огледало, за да го разбера. Аз виждам лика си в учудените очи на простоватите селяни, отдръпващи се от пътя ми, извъръщащи се след мен. Усещам кръвта, която отново рухва от носа. Тя се стича по трепкащата ми брадичка и капе върху старата тениска. Няма да се избърша. Не искам. Аз съм луд. Ето ме луд. Крача бързо. Бързам нататък, там, където ме очаква безбрежното Всичко. Там ще се слея с волността, ще протегна ръце, за да докосна звездите. Ще чуя тишината, ще се насладя на самотата, изтъкана от единственото възможно величие. То ще ме грабне и моят дух ще се рее с него над заснежените върхове, опръскани с кръвта на залязващото слънце.

Под краката ми хрупат ситните камъчета на лъкатушешката пътека. Тя се вие край бежовите кирпичени къщички, подпрени на стари, изкривени дървени греди. Край тях природата се преражда отново. Зелена и чиста, пречистено нова, като всяка сълза, в която се пречупват цветовете на младия люляк. Природа, поемаща в себе си студената влага на топящите се високо горе снегове. Извличаща живота от калта, от началото и от края. Всичко, което е изгоряло преди, сега е отново пречистено, за да бъде дарено с живот. И аз изгарям. Душата ми вече прегаря в пламъците на несъвместимостта, на самосъжалението, на гаснещите мечти, изгубени в непонятното.

Минавам край пейка до стара чешма. На нея под сянката на младия люляк седи баба, облечена в черно. Дори бялата ѝ коса е загърната с черна забрадка. Жената е протегнала ръката към медения чучур на чешмата. Бистрата млада вода удря пръстите ѝ. Тънки струйки гаят грубата ѝ селска длан, а после се стичат по китката ѝ, за да се превърнат в капки, тупкащи в прахта. Жената вдига глава и се вглежда в мен. Спирам и я поглеждам. Лицето ѝ е обгоряло и повяхнало от браздите, които житейската мъка е дълбала в душата ѝ. Очите ѝ са дълбоки и тъжни. Потънали са в черния мрак на спуснатата ниско забрадка и дълбоките бръчки. За миг през мен преминава мисълта, че и тя е била дете. И тя е била младо момиче, което е тичало по зелената трева из поляните край малкото село. И тя се е къпела в светлината на младото пролетно слънце, вплитайки песните си в лъчите му.

Старата жена застива за миг, трепва изплашено и дръпва ръка от чучура на старата чешма. После се прекръства, напръсквайки с вода черното си плетено елече, докато напуканите ѝ устни безшумно мълвят нещо, което аз не разбирам. Едва тогава се сетих за кръвта, която все още се стича по лицето ми, и за яростта, която сигурно го бе изкривила гротескно. Бавно протягам ръка, за да избърша носа. Поглеждам кръвта в дланта. Отново поглеждам към старата жена, която безмълвно е посочила с трепереща ръка чучура на малката бяла чешма. Пристъпвам, за да измия ръце. Кръвта се смесва с бистрата хладка вода. Пълня шепите си и наплискам горящото лице. После затварям очи и подлагам цялата глава под тежката ледена струя. Нещо в мен се пречупва отново. Сълзите рукват и се смесват с водата, стичаща се по косата и лицето. Стоя така, подпрян на чешмата, и се опитвам да приглуша хлиповете, които ме задушават. После се изправям рязко. От косата ми се разхвърчават пръски, а после струйките започват да се стичат и по дрехите.

Бабата все седи така, вперила поглед в мен. Без да продума, съвсем мълчаливо, само с погледа си и с лекото повдигане на раменете, натежали от старост, тя пита. Аз разбирам въпроса ѝ...

Вдигам поглед и го зарейвам над покривите, изградени от каменни плочи. Над тях е яркото синьо небе. Покритите със сняг планински върхове са се впили в него с чистата си белота, самотни като лутащите се в търсене на допира човешки души. Край тях бавно

танцуват черните облаци, обгърнали гъстите тихи мъгли. Те винаги могат да скрият светлината. Ако решат, тяхната сянка пак ще погълне зараждащия се свят. Но и тя е красива. Неумолима като съдбата, дори по-реална и толкова тежко въздействаща. Сянката е част от светлината. Мракът, от който толкова се страхуваме — това е сянката на светлината, мъчеща се да ни накара най-сетне да осъзнаем тази истина.

Продължавам напред, без да поглеждам назад към чешмата, бабата и малкото кирпичено селце, което бързо остава назад. До мен достига монотонният звън на ръждясалата камбана в порутената селска църква. След малко и нейният глас заглъхва, потъвайки в горския сумрак. Изчезвам и аз. Гмуркам се в горските дебри. Също както бих потопил измореното си съзнание в безбрежната шир на морето. Плавно, разперил ръце, с разтворена душа. Пълзя по неравната стръмна пътека. Ето ме мен, крехко тяло, дарено с кратък живот. А край мен е древността. Тихият ѝ хлад се влива в съществуването ми.

Край мен е гората. Красива и страшна. Тя може да говори. Шепне си с вятъра, който гали с повеите старите ѝ дървета. Въздухът ухае на смола. Най-после започвам да усещам живота така, както го правя в моите сънища, изживявани далече оттук. Вървя с часове по пътеката край тайнствено шепнещите борове. Потънал съм в тих унес. Гората е толкова гъста. Древните дървета преплитат крепките стволове високо горе над мен. През клоните им намират пролука само слънчевите лъчи. Нежната им светлина танцува с бледата влажна мъгла. Светли петна се гонят по зеления мъх, обвил камъните, корените и стъблата на рухналите дървета. Сякаш тук не е реалност. Сякаш тук не е истина. Отново съм в сън. Красив сън, прекрасен, озарен от живота. Улавям блясъка му с очите си, бавно избистрящи се от лъжовната жлъч, натрупана в тях. Дробовете жадно поемат ароматния въздух. Прохладната му чистота ме замайва. Самотата в балкана е страшна, макар и красива. Аз ѝ се възхищавам и тръпна от нея.

Изморен съм, но правя крачка след крачка, защото там, отвъд гората, ме чака краят на пътя, за който още нищо не зная. Макар и изплашен, макар и без дъх, макар и изгубен, аз ще вървя, следвайки тази пътека нагоре. Тя води към допира, за който толкова много копнея.

Започвам да чувам песента. Песента на Балкана. Тя винаги е била в мен, но едва сега се научавам как да я извличам от всичко останало. Свободен... Аз съм свободен и никога повече няма да бъда затворен, няма да се върна в клетката, която напускам, няма, не искам, без да ми пука, че всъщност тя е затворена в мен, защото онова, което ограничава свободата ми, е собственото ми човешко аз.

Без сили, аз побягвам. Без пътека, воден само от посоката, която води нагоре. Подхлъзвам се на влажните мъхести камъни, падам, но продължавам нагоре. Смея се силно, със смеха на детето, каквото е всеки човек. Необуздано, като безсмъртните. Смях, извиращ от дълбините на моя живот. Давя се за глътките въздух. Дробовете се стягат, сякаш всеки момент ще се пръснат. Дрехите се закачат за тръните на храстите и клоните на дърветата. Погледът трескаво шари из обграждащата зеленина. Смахът ми се носи из горските дебри. Сега и аз съм като боговете. Напълно безсмъртен. Нагъл и силен, готов да се изправя срещу всичко... Нека да застане на пътя ми. Но аз бягам нагоре, без път. Това не е алкохолната лудост. Това е опиянението да усетиш първичния живот. Тук ги няма жиците на тролите, хванали в мрежата си даещото се в газове небе. Няма ги тежките панелни блокове, мачкащи с бетонната си сивота хората, безлично щъкащи край тях. Няма го уличното осветление и неговите дразнещи, енергоспестяващи оранжеви светлини. Една маса бетон и арматурни желяза, дразнещи мигащи светлини, угаснало небе... Така нашето общество реши да прекара остатъка от безцелното си съществуване. Аз съм далече от тази лъжа, а на човек му трябва толкова малко. Ето го моето. Ето го тук. Свобода, която толкова жадно мечтах и в която сега яростно се давя.

После отново се спъвам. Раницата натежава. Претъркалям се и тупвам на една страна в боровите иглички сред съчки и шума. Усещам остра болка в мускула на дясното си бедро и гърба. Откачам раницата и я избутвам назад, а после лягам, разперил ръце. Изпокъсаните, изкаляни дрехи са прогизнали от потта. Тя щипе раните на раздраното лице. Жадно поемам глътките влажен горски въздух, ухаещ на шумата, пръстта и смолата. Дишането ми се успокоява. Болката бавно утихва с ритмично туптене, което накрая заглъхва съвсем. Над мен тихо се поклащат високите черни борове. Пак шептят и скърцат, докато си играят с плавните повеи на неуморимия вятър. Не виждам небето. Над

мен е зеленият покрив. Времето се изкривява и отново застива. Не мога да мръдна. Дори за да примигна, ще ми е необходима цялата вечност. Лежа сред гората напълно отпуснат, на мястото, където се свлякох. Виждам дъха си, минаващ през пръските на влажния въздух толкова бавно, толкова бавно... И тук аз се чувствам хиляди пъти поистински, отколкото бих се чувствал в която и да е църква там долу, където лъжата е всичко. Тук аз съм част от нещо, което е истинско, нещо, което олицетворява живота и вселенското цяло. Сега чак разбирам. Тук времето не е спряло. Тук то няма никакво значение и никаква сила. Плавно притварям очи. Заслушан в тихия шепот на вятъра и скърцането на старите борове. Унасям се. Чувствам се в пълна безопасност, обгърнат от успокояващата вечност. Усетих живота, усетих го — значи пътят ми приближава логичния край, за който мисля отдавна...

17. ДИВОТО

Отварям очи. Почти не различавам боровете, под които заспах. Вятърът се е усилил и сега шепотът на гората се е превърнал във висок жаловит вопъл. Именно той ме събуди. Изправям се, разтривайки израненото лице. Замаян съм от съня, а може и от умората на лудешкия бяг, с който стигнах дотук. Пипнешком намирам раницата, захвърлена близо край мен. Отварям я и намирам челникът. Поставям го на челото и натискам копчето. Яркия лъч на диодите ме заслепява за миг. Замиждавам, докато привикна. Светлината е силна. Силуетите на дърветата се изкривяват от нея. Изглеждат толкова чужди и нереални. Сега, отдавна след залеза, гората има съвсем друго лице. Тя е плашеща, зловещо спотаена в своята самота. Повдигам се и слагам раницата на гърба. Внимателно тръгвам нагоре, за да намеря удобно място, където да прекарам нощта. Осветявам пътя си, но понякога се препъвам в хлъзгавите камъни или изсъхналите съчки, преплитащи се в краката ми. Дъхът се осветява от белия лъч светлина и аз го затаявам винаги, когато трябва да се огледам. Не търся дълго. Намирам малка равна полянка. Почти изцяло е обградена от високи дървета. Само в единия край се сблъсква с каменна стена, извита като застинала морска вълна. Отгоре са се надвесили дебели корени, покрити с шумата на умрели листа и изсъхнали борови иглички. Приближавам се до тази стена и свалям раницата от гърба си. Потта по дрехите все още не е изсъхнала. Изваждам суха тениска и пуловер, както и дебелото яке. Студено ми е. Студеният мрак на нощта ме обгръща. Преобличам се, а после разчиствам мястото, където постилам шалтето, на което ще спя. С камъните, които премествам, ограждам равна окръжност. Натрупвам шума и изсъхнали клонки. По поляната има достатъчно сухи съчки, които събирам накуп. После се отдалечавам малко, за да намеря няколко по-дебели дървета, които ще поддържат огъня цялата вечер. Колко съм сам. Така далече. Жалният вопъл на гората пее за мен. Пее наситената с тъга, зловеща песен. Възпява самотата, в която човешките

души биват погълнати завинаги. Опитвам се да се движа безшумно, но страхът е твърде силен и на няколко пъти се препъвам отново. Намирам дебел сух дънер, хващам го и го повличам към поляната, но само след миг застивам. С всяка фибра на тялото си усещам, че нещо ще се случи. После го чувам. Нещо безкрайно различно. Започва тихо и гърлено, за да се превърне в магнетичен вой, полетял през нощта, плавно прелива във вопъл и накрая се стапя до стон. Адреналинът изпълва очите ми със сълзи. Тялото ми настръхва. Тръпките преминават по гръбначния стълб, за да се впият в мозъка и хипнотизираното съзнание. Поемам големи панически глътки въздух. У мен остава само първичното. Всичките сетива са насочени да уловят някакъв шум или нов вопъл. Отърсвам се от паниката и отново сграбчвам дървото. Бързам към полянката, за да запалю огъня, който ще я превърне в малка крепост от светлина. Излизам от дърветата и стигам до огнището. Захвърлям дънера и с трепереци ръце вадя запалката. Щракам на няколко пъти, преди да успея да извлека от нея малкото пламъче. Поднасям го към сухата шума, която пламва веднага. Сухите съчки започват да пушат, но скоро се разгарят с яростен пукот. Хвърлям две-три по-дебели дървета и отскачам назад. Опирам гръб до каменната стена, вкопчен в дървената дръжка на острия нож. Така чакам, докато огънят се разгаря съвсем. Той започва да осветява цялата поляна. Изключвам челника, но оставам подпрян на стената. Ококорените ми очи са вперени в морето от мрак, там, отвъд светлината на огъня. Мрак, който ме дебне, който протяга черните нокти към мен. Сълза се стича по бузата ми. Сълза от страха, че мога да изгубя живота. Макар и изплашен, макар и сам, обгърнат от цялото диво, аз съм щастлив, защото усещам живота. Чувствам се. Най-последен съм истински. Усещам всяка молекула от въздуха, който влиза в дробовете ми. Забелязвам всеки фрагмент, огрян от светлината на огъня, а слухът ми отделя всеки шум, различен от пукота на изгарящите дървета. Сега аз живея. Инстинктът за самосъхранение ме е събудил от дрямката, в която съществувам долу в града.

Сега съм напълно реален. Тук няма лъжа. Тук съм аз, а край мен е плашещо дивото.

18.

ДА УДАВИШ ПЪРВИЧНОТО

Отново пиян. Страхът се стопи. Толкова лесно удавих първичното. Значи, и то не е истина. Значи, и то не е реалността, която търся и която искам да обгърна в мислите си. Но какво друго ми остава, когато съм неспособен да видя простичките фрагменти. Какво ми остава... Вятърът се усилва. Чувам го, превърнал се е в озлобен звяр, който вие от клоните на дърветата, които пазят от него моята малка крепост от светлина. Тук, на завет, сгушен край огъня, аз пия отново, вперил поглед в танца на пламъците. Мечтая как там виждам душата си. Моята душа никога няма да ги докосне или може би те ще я погълнат накрая. Също както безмилостно поглъщат дървата и съчките, превръщайки ги в жарава. Въглени, по чиято чернота пълзят огненочервени езици, вплетени с нагорещените оранжеви корени на изгарящите пламъци. Пламъците са красиви и чисти. В тях се преплитат толкова много цветове — наситеночервено и жълто, и тъмнооранжево, но огънят е нещо друго. Той е всичките тези цветове, превърнали се в светлина. Цветове, неуловими за човешките ни очи. Игра, огнен танц, в който сега потапям съществуването си доброволно. Нека горя, нека се рея в изгарящата забрава там, обгърнат от жигосващите пламъци, които ме гаят.

Плавно се изправям. Приближавам се до огнището. Надигам шишето и лисвам малко от силната водка върху огнения букет. Пламъците се надигат като живи, за да поемат капчиците концентрат. После отпивам, без да преглъщам, а след това плюя в огъня. Пламъците пропълзяват по струята, за да целунат горещото чело. Огнена целувка, която успокоява с парещата си лудост. Съществуването ми се тресе от силната енергия, която преминава през мен. Това е песен. Изгарящ ритъм, който преминава през мозъка като пречистваща река от лава, изпепелявайки всеки страх, всяко съмнение — всичко, освен хладната решимост. Свалям пуловера и тениската, захвърлям ги надалече. Грабвам малко черно парченце от въглен. С него драскам по

лицето и тялото. Не усещам студ. Студът е избягал от мен. Горя. Изгарям отвътре. Краката, ръцете, цялото тяло е подвластно единствено на първичния нестинарски ритъм, който обгръща душата ми. Подскачам, приклякам и кряскам дивашки, следвайки примитивната песен, която без звук се носи навсякъде. Нестинарите — хората, които танцуват с огъня, хора, танцуващи с лудостта, с непонятното и плашещото. Хора с горяща душа, а тяхното съзнание отлита там отвъд смисъла, за да докосне легендата за цялото. Поглъщам сладострастното езическо опиянение, което бушува в сърцето ми. Сега аз горя. Сега тук сме само аз и пламъците, а времето не съществува. Огнена спирала, която ме засмуква. Мощ, която ме завихря около действителното ми аз. Опитвам да се откъсна от себе си, за да полетя нататък в простора, който не съществува, за да бъде осъзнат. Втурвам се с огнената стихия и почти успявам във върховния порив, а след това рухвам до огъня върху студената трева, гниещите листа и сухите съчки.

19.

ПОЛЗИ ОТ ЧОВЕШКИТЕ ИНСТИНКТИ

Сутринта е дошла. Седя край огнището. Огънят е изгаснал. Тънка сива струйка дим се вдига от пепелта, за да се стопи със студения планински въздух. Пак съм жив и светът се заражда отново, както винаги, и все пак както никога... Помня огнените видения от вечерта. Сънищата, които ме запратиха в изгарящия лабиринт на собствената ми страст. Страст, която ме води напред и която ме доведе дотук. Страст към живота, в която изгаря силната ми ненавист към реалността. Седя край огнището и тихичко плача. Защо... Ето ме тук сред самотата, за която така силно копнях. Ами сега? Наближава ли краят на пътя или поех, следвайки грешна посока... Но това беше единствената пътека, която стоеше пред мен. Аз нямах друг избор, освен ако не бях решил да изневеря на себе си и да плюя на всичко... На всичко, което превърнах в моя крепост. На всичко, което ме свързва със светлината на малкото островче на живота, запокитено сред морето от мрак.

Отправлям поглед към облачното небе. Сиво небе. Тъмно, високо, жестоко. Така съм те виждал и в сънищата си. Така те помня от моите видения. Така те обичам. Така, когато дъждът капе със сълзите ми. Ти плачеш с мене, небе. Но не за мен. А как бих искал да беше така...

Отново нагоре. Отново нататък, там, откъдето боговете са вперили поглед към нас. Вали дъжд, силен дъжд... Студено е, все по-студено. Тук, горе, дърветата плавно изчезват. Край мен има само ниски храсти, които подават криви клони изпод снежните преспи. Бял сняг, чистота, прояждана от студения дъжд. А отдолу надничат лавандуловите пламъци на младите минзухари. Спирам и приклякам до нежните цветове. Докосвам ги с пръсти. Капките от дъжда се търкулват по листенцата и тупват в черната пръст. Ставам и отминавам нататък. Последните цветове постепенно са заглушени от ледения шепот на снега. Бялото му було е покрило скалите и голата пустош. Снежна пустиня, здравей! Към теб се стрема. Теб идвам да видя. Тук в

бялото Нищо ще потърся мечтите си, своите блянове, своето Всичко... Нека се влея в теб, а след това прави с мене, каквото поискаш. И ти си тъжна... Бяла пустиня, помилвана от буреносните облаци и целувана от жестокия вятър. Усещам тъгата ти, защото аз тръпна в нея още отдолу, още откак съм човек...

Дъждът се стапя в тихи снежинки, които нежно докосват лицето ми. Спирам с последно поскръцване на тежките обувки в мекия сняг. Отправям поглед нагоре, към дома на боговете. Но те не ме искат. Те не желаят да ги безпокоя сега. Кой съм аз... Простосмъртен, изгубил пътя в своята реалност. Как дръзвам да ги докосвам с мечти... Бурята връхлита изведнъж. От върховете се спуска огромна бяла вълна. Това е дъхът на планината. В него се вплитат облаци и мъгли, вкопчени в сладострастна, дивашка наслада. Там боговете танцуват. Разпервам ръце и започвам да викам, приветствайки лудостта на природата. Аз я познавам — частица от нея танцуваше в мен. Ужасен вятър ме блъска назад. Завихря снега. Хвърля го в притворените очи. Не ми позволява да дишам. Плющи по якето. Заличава следите, които оставих назад. Следите на един луд, стапящ се в бялата пустош. Нека ги скрие, те са ненужни. Пада мрак. Яростната виелица хвърля крайчето на воала си върху очите ми. Вече не виждам дори ръката си, щом я протегна. Приведен ниско до земята, аз продължавам да се влача нагоре, към стария заслон, на часове път оттук. Вървя и вървя, без да зная дали следвам вярна посока, защото бурята нахлува в съзнанието ми. Притъпява сетивата ми. Крачка след крачка, все по-бавни и трудни. Умората ме зашеметява. Мърдам краката с огромно усилие на волята, която не знаех, че имам. Минутите се разтеглят в часове, а часовете в години. Аз се стапям сред тясното бяло пространство, в което мракът неумолимо преплита черните нишки. Вървя, без да мърдам. Тук е еднакво. Аз съм в нищото и вървя, но може би вече съм стигнал. Механично. Напук продължавам нагоре. Болката в мускулите се усилва с всяка крачка, но аз съм блокирал своя усет за нея. Тя няма значение. Аз вървя все нататък, а край мен боговете танцуват и се кикотят. Те се присмиват. Презират ме, защото и аз се презирам. Хапят, блъскат, препъват. Задушават ме със снежните си ръце, които стискат посинелите от студа устни. Чувам ударите на сърцето, които пулсират в треперещото тяло. Броя вдишванията си, а крачките ми стават все по-бавни и по-бавни. По веждите и край устата са се образували снежни

висулчици. Ето тук и сега аз мога да умра. Но ето, че тук и сега аз съм спокоен. Не ми пука. Нехая... Ще спра да се мъча. Болката в дробовете ще стихне. Тялото ми ще се отпусне и от него духът ще се гмурне в безметежната забрава, за която мечтая.

Рухвам. Проснат съм в студения сняг. Не усещам пръстите на замръзналите си ръце. Не усещам краката си. Всичко, което е усет, всичко е болка. Болка, която бавно заглъхва с тихо туптене. Очите ми са насълзени от студа на снега и вятъра. Взорът на съзнанието ми обаче е кристално ясен. Мога да стана. Мога да преброя до две или три и да продължа да се боря, обаче не искам. Ето го краят. Той идва като нежна дрямка и аз ще заспя, без да се будя. Очите се премрежват и за секунда застивам на ръба между болката на борбата и спокойствието на съня. И точно тогава инстинктите ме сграбчват и ме вдигат на треперещите си крака. Продължавам да пъпя напред, но вече без сили, без сам да се боря. Човекът, инстинктът на човешката ми природа... Той не иска да умира сега. Той ме води напред, а аз само го следвам, изпаднал в адреналиновия транс, който болезнено ври в мускулите. Нямам представа за времето, нито за себе си, нито за живота, който се боря да съхраня.

20. СПАСЕН

Сгушил съм се на стария дървен нар. Жив съм отново. Щастлив от живота. Опиянен от инстинктите, които ми дадоха свръхестествена сила. Бурята яростно блъска прозорчетата на малкия планински заслон. Стъклата са сковани от леден скреж, който е изрисувал нежни кристали. Запалил съм свещ. Нека вятърът вие навън. Нека да хапе, нека да драци по захлопнатата дървена врата. Така ми е още похубаво. Аз съм в уютно убежище — крепост сред гнева на стихията. Реалността, от която избягах, е толкова далече от мен. Тя вече не може да ме достигне с пошлото си ограничение, което налага на всички, които останаха долу. Защото аз сам я налагах.

Пламъкът на свещта трепери. Трепет, който си играе с тихата огнена светлина, даваща живот на издрасканите стени. Издраскани с въглен или остър предмет, тук лежат имена. Имената на други минали, които са подирили подслон тук, на това малко островче на сред заледената пустош. Стоя, сгушен на нара на този заслон, и чета историята му. Дати и думи — толкова много човешки съдби. Всички те, които някога с ръка внимателно са оставяли своето име... Къде са сега? Дали все още живеят? Дали са щастливи? Дали са намерили своя заслон сред реалността, или обществото ги е прегазило по своя си начин... Всички те са се родили в различни години и са живели различен живот. Видели са различни неща и са ги почувствали по своя си начин. Начин, който ги е накарал да тръгнат на път и да минат оттук през тази малка схлупена хижа. Тук, където съдбите им се преплитат дори без те да се срещнат и дори без да узнаят един за друг. Накъде ли ги е завел пътят им оттук насетне? Към радост и болка, смях и тъга, сън или недоизказано проклятие за човешката участ... Откъде ги е прекарала съдбата... Но те всички са били тук и са оставили част от себе си по старите олющени стени. Ставам от нара. Приближавам се до свещта. Вадя ножа и го поднасям към пламъка, който алчно го лизва. Не, ти не ще погълнеш този метал. Както не можеш да разтопиш

и вкаменените сърца на застиналите души. Отдръпвам ножа. Стиснал дръжката с дясната ръка, аз допирам острието до палеца на лявата. После натискам. Болка и кръв. Тъмно червена, чиста капка, в която отражението на малкото пламъче от свещта продължава да гори. Приближавам един от ъглите и притискам наранения палец към стената. Ето го и моето свидетелство, че съм минал оттук. Отпечатък, в който преплетох човешката кръв с огъня, като спомен за моята съдба. Отдръпвам се, вгледан в отпечатъка на собствения си пръст. По-силен от името ми и датата и годината, в която минавам оттук. И дори когато ме няма, нека той да стои като никому ненужно доказателство за моя живот. Защото за мен то има значение. Защото живея истински и моята кръв, осветена от пламъка на свещта, го доказва.

Вслушвам се и чувам само тишината. Вятърът вече не блъска малките заскрежени прозорчета. Бурята се е наситила на своята ярост. Излизам навън. Вдишвам студа на чистия въздух. Няма ги облаците, няма я мъглата, но там, високо над мен, е черно-синият океан на безбрежния Космос...

Звездите. Ето ги. Мержелеят безшумно над мен. Хипнотично, красиво и нежно... И някак жестоко, защото са твърде далече от всичките мои мечти, вечно свързани с тях.

Огромни звезди. Само ако протегна треперещите си пръсти, ще ги докосна. Виждам метеорит. Огнената следа, с която разрязва космическата тъма, прегаря и умира. Звездите са вплетени в прекрасен воал светлина. Воал, обгръщащ небето, сграбчено от нощта. Той прикрива черния космически хаос с нежно трепкаща красота. Аз рухвам в снега, вперил очи във величието на природата и безметежната забрава. Синьото сияние и тъмнолилавите сенки преливат със звездните пламъчета, разпръснати в пространство от мрак.

Милиарди звезди, разпръснати във вселенска хармония. Трепкащи пламъчета — спомен за небесната светлина в черния мрак на нощта. И те отново танцуват като въплъщение на смисъла и вечното Всичко. Даряват ме със своята самота и безбрежна тъга. Красотата на мечтите ми е там, горе, и аз отново политам към нея. Летя из безбрежното звездно пространство. То няма начало, както няма и край. Тук няма време, тук е само смисълът на красотата. Рухнал на колене в снега, аз летя, там, където очите ми изпиват невероятното, към което безутешно протягам ръце.

21.

КРАЯТ НА ПЪТЕКАТА

Сега е утрото на новия ден, а това е красотата. Навсякъде около мен. Чиста и непокътната, вечна и толкова тъжна, тя ме обгръща със своята самота. Тихо е. Толкова тихо. Затаявам дъха си. Не чувам абсолютно нищо, нищичко. Дори и вятърът не гали със своите повеи царството на красотата сега. Няма го времето. Тук е застинало завинаги и само аз ще крача сред него в снега.

Обграден съм от надвиснали скали, а над тях е кристалната синева на небето. Върховете се извисяват край мен — солидни и вечни. Ето ме мен — нищожество, докосващо тяхното снежно величие. Огромни ледени късове са застинали на ръба на билото. Изведнъж се откъсват от висините и се сгромолясват в бездната с грохот. Гръмотевичен тътен, който нахлува във вечната тишина. Съществуването ми потръпва, обзето от първична уплаха. Очите се изпълват с първите тихи сълзи. Макар и с отворени очи, едва сега се пробуждам, едва сега виждам, едва сега започвам да чувствам наистина. Там, долу, аз бях изгубен, лутах се безцелен, без да имам посока. Ето ме тук, пъплещ из космическото величие, забулено в сняг. По билото на планината... Тя е невъобразимо огромна и цяла. Толкова въздействащо истинска, толкова докосваща душата ми. Тук аз отново протягам ръце, също както и в църквата, там, долу, където започна пътят ми. Но там нямаше нищо освен самота, а тук има. Тук не съм сам. Тук най-сетне се докосвам до нещо, до себе си...

Кой съм аз, какво всъщност съм? Къде е започнало моето начало, каква е моята роля в цялото? Никога не бих видял и фрагмент от моята съдба, но тук го зърнах за миг. Като тих спомен за звук от песен. Тя се носи над снега отдавна, следвайки съдбата на моите прадеди. Нейният край е нататък, там, където взорът ми не може да стигне, защото още не е. Вслушвам се в звуците, изтъкани от тишината, преплетена с белия сняг, сковал върховете. Песента ме обгръща с успокояващия си плам, с огъня, подпален от искрицата на сътворението. Плахо я

оставям да ме понесе към висините. Това е песен на болката и страданието, вплетени в безкрайната любов. Това е песента на живота и тя не е нито добра, нито лоша. Край нея се сипят кървавите сълзи на мъката, напояващи почвата, от която ще се родят малки късчета щастие. Тази песен — тя е енергията, която толкова отдавна търсех. Тук не съм сам. Край мен има сиви сенки, загърнати в черни плащове. Те бавно протягат ръце към изгарящото ми чело. Аз също съм един от тях. Те са моите прадеди, призраците, които съм носил в душата си. Да, ето ги. Чувствам погледите им. Виждам дълбоките им разбиращи очи изпод черните скръбни забрадки. Общувам с поколения от изстрадали души, усещам вкуса на кръвта и жлъчта от твърде силното човешко страдание — единственият път, чрез който осъзнаваме щастиято. Стига толкова, не искам повече, не е за мен, не мога да понеса този товар... Но ще го направя, също както са го правели предците ми, рухващи в изгарящите огньовете, за да се преродят волни и бели и да литнат нагоре. Те носят своята българска песен, тъжна песен, въздействащо силна истинска песен, а моят порив е да тръгна след тях. Това е песен, която отваря съзнанието и го изцелява, защото, добра или лоша, носи със себе си вселенската Хармония на цялото. Тя докосва душата, откъсва я от материалния абсурд, за да я потопи във Всемира, там, където е нейното място и смисъл.

Тук завършва моят път, но не както го бях замислил... Защото не бях...

ЕПИЛОГ

И там, толкова близо до цялото всичко, аз разобличих сам себе си. Сърцето ми изтръпна, а после от очите рунках сълзите, за които толкова бях мечтал. Гасяха буцата разтопено олово, която сам си вътлъпявах, че завинаги ще изпепелява гърдите ми. Емоциите бяха толкова силни, неудържими и истински. Превзеха съзнанието ми и отприщиха чувствата, вплитащи се в обърканата душа. Сълзите обливаха горещите ми страни със своето безметежно спокойствие. Бях извървял моя път, но разбрах, че няма да мога да сложа края му там. Вътрешният свят на героя, когото описвах, бе частица от моята същност, но само частица. Сега светлината огря съществото ми от другата страна, също както слънцето дарява лъчите си само на едната половина от земята. Усетих спомена за същността на човека, когото така силно презирах. Видях красотата и вечността, които заситиха моя копнеж и успокоиха духа ми, който се бе залутал в лъжовната суета на човешкото настояще и моята собствена лъжа. Болката и страданието не изчезнаха, но най-после бях готов да призная и чувството на красивата вселенска Хармония. Чувство, което винаги беше някъде тук, вървя до мен през целия път, а аз, залутан в своята ярост, бягах от него. Обвит в лудостта си, се опитах да избегна допира с него, защото не исках да видя, че то има силата, от която толкова много се нуждаех тогава.

Видях светлината, като проблясък пред замъглените очи, като успокояващата милувка, която бях търсил. Най-красивото нещо във Вселената е самата тя. И ето, аз бях там, погълнат от пращинката нейно величие, плачещ неудържимо, безкрайно. Това беше чудо. Допир, който излекува душата ми. Повей, който промени края на прозата, която пишех, защото Пътят се оказа съвсем друг и различен.

Героят на този пътепис не бях аз. Той беше частица от мен. Вдъхнови ме, накара ме да тръгна нататък, но аз не вярвам на него, също както и той не вярваше на лудостта. Винаги съм вярвал и съм се стремил към Хармонията, която никога не бях осъзнавал. Продължавам да вярвам в мечтите и да се къпя с щастието на малките хармонични

частички, случващи се край мен. Животът — това са фрагменти, различни фрагменти, рисуващи бавно големия си вечен шедьовър. А ние сме твърде нищожни и малки, за да можем да зърнем дори онзи фрагмент, който сме ние самите. Безметежното изначално и вечното цяло е край нас и в нас, вплетено с нас, защото и ние сме част от него. Дори да не го виждам и да не го осъзнавам, понякога аз го усещам, защото всеки ден то ме докосва. Като лъч светлина, процеждащ се през преплетените клони, като гълъбите, пърхащи там във високия купол, като изгрева, запалващ всеки ден отново и отново висините над величествените снежни скали — спомен за пожара на сътворението. Край нас е тихата красива Хармония, част от която е и бесният хаос. Ние сме тук, пробудени от объркването на болката. Но именно тя се опитва да ни научи да чувстваме и най-после да усещаме допира. Какъв е пътят ни, какъв ще е краят, каква е целостта на картината — това никой не знае. Но аз нямам право да убивам макар и частица от себе си, макар и на книга. Затова оставям този пътепис така, на произвола на тихия повей на вятъра, разлистващ изписаните му листи. Оставям те теб да избираш в какво да се вгледаш. Оставям те ти да решиш какво ще докоснеш от него. Оставям на теб да го тълкуваш и да го пречупваш през себе си. Аз го изживях, докато го създавах. Всеки, който го е прочел, ще го изживее различно в зависимост от собственото си аз. Той ще го види различно, ще го почувства различно, по този начин ще извърви своя собствен, успореден пътепис заедно с моя. Вие всички би трябвало вече да знаете, а ако сте успели и да го почувствате, значи съм прав.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.